

Sludinajums nem preti:
Zelgawā, pēc Kantowška un Bīkopa
Igeem, Katolu eelā № 5, Hēptera namā,

Wakša par sludinajumeem:
8 fap. par ahtu rakstu rindām; pahr-
tulfošana if šveščahm walodahm
par brijhnu.

Latwēeschu Amises.

Iznahf weenreis nedēla.
Wakša, Zelgawā janemot:
par gabu 1 r. 50 L., par pušgabū 90 L.
Wakša, pahr postu pēefuhtot:
par gabu 2 r., par pušgabū 1 r. 25 L.

„Latw. Am.“ war apstelleht:

Zelgawā: Pēc Kantowška un Bīkopa Igeem, Katolu eelā № 5, „Latw. Am.“ ešpēdijā.
Wakša: E. Rein a gā apteek.
Wakšs: J. Diršchman a gā un S. Lōwa a gā grahm. bodē.
Waldigā: Ferd. B. E. H. or n a gā un S. a r t m a n a gā grahm. bodē.
Ribgā: J. E. G. Kapteina gā grahm. bodē,
Gēšč-Nihg. Leel. Rehinu eelā № 10, B. F. Hātera drūtatawā, Bālejš eelā № 3.

67. gada-gahjums.

„Latw. Am.“ war apstelleht:

Wakša un ahrfemē: Rudolfa Mošes Iga wifas ešpēdijās. — Wakšmeerā: Eren Iga
grahmatu bodē. — Wakša: M. Rub o l f f a gā grahmatu bodē. — Wehterburgā: pēc Weh-
terburgas zeen. Latw. draubies mahitaja. — Weš tam: pēc zeen. mahitajameem —
titlab Wakšme, tā ari Ahrfemē.

Kursemes isstahde.

I. Programa un statuti

preekšč amatneezibas, industrijas un semkopibas isstahdes, kuru Kursemes eko-
nomistā beedriba un Zelgawas amatneezibas beedriba ar waldibas atwehli i-
rihtos Zelgawā 1888. g.

Istahdei ir noluhšs, pehž eephejas gaischi un apredfami rahdih, tā
šchim brijhšam Kursēmē stahw ar industriju, amatneezibu un semkopibu, bet
ari par to gahdih, ka amatneeki un semkopji dabon eepahšitees ar jaunahm
mahšinahm, un tahdā wihšē pēepahšiteh, ka lai produkčija jeb raščoššana
pawaribotos, pahrlabotos un jaunās pahrdoššanas weetas un jaunī pēnas amoti
pēnahktu klah.

Lai šchos mehrēus safneegtu, wifu pirms titai Kursemes industrijas,
amatneezibas un semkopibas raščojumi teel pēelasti konturenžē, tā ari lopi,
kuri Kursēmē ir apdinati (ari kad abi wezaki eeweiti if ahrfemehm); tahlat teel
konturenžē pēelastis semkopibas un amatneezibas mahšinas un fehklas, bes ta
uf to luhstoti, kura katra weeta tahs ir tairitas jeb raščotās. — Ispahšā
nodatā tiks saštahditi tee kumeti, kuri zehluščees no Kursēmēi doteem Krona
ešrefeem.

§ 1. Redšihwo leetu isstahde ir nolikta uf to laitu no 10. lihš 20.
Junijam incl.

Lopu apluhšoššana buhs tāis deenās no 10. lihš 14. Junijam incl.,
un — pehž šcheit pēefletem, starp Deenwidis-Widemes wispahrderigo un eko-
nomistā beedribu un Kursemes ekonomistā beedribu norunateem nofajijumeem
— tiks 14. un 15. Junijā wafklas lopu tirus noturehts, kuzam 16. Ju-
nijā uhtupe pēeflees, kura pahrdos wairafoliščanā tos lopus, kas wehl
buhtu palikuschi nepahrdoti.

§ 2. Pēefihme: Komiteja patura teesibu, isstahdes laitu pa 1 lihš 3 deenahm
pagarinah.

§ 3. Leetas, kuras grib isstahditi, ir, wajadšigo buhwju deht, pehž
eephejas agra, wehlakais lihš 1. Maijam 1888. g. japekteiz isstahdes komite-
jai Zelgawā pehž pēefleatā sčehmata.

Leetas, kuras pehž 1. Maija pēeteiz, teel titai pēenemas, gif tahs ruhme
to atwehli, un newar wis zereht, ka tahs wehl tiks eeraštitas katalogā, tā ari
eewehrotas, goda-algas idalot.

Waj leetas nem preti, jeb tahs atraida, to isščer komiteja, titlab lea-
tas pēeteizot, ka ari tahs nododot.

Ja isstahditaji nepateesibu buhtu isčeitufchi pahrlawahm leetahm, tad
tahdas leetas neteel eewehrotas, goda-algas idalot.

§ 4. Leetas ir japekteiz zaur raščotajameem pasčhem, waj zaur pilnwarī.
Bet par isstahditaju teel usluhštos wenigi raščotajs (weitala ihpahšneeks) un
ne wis wina weetneeks.

Pēeteizejs zaur fawu parakstu isfakahs, ka wiašč wifam tam padobahs,
kas šchais statutis ir isčeitis.

§ 5. Weelas, kas pasčas aischegahs, tā ari raščojumi, kas weegli fa-
spahgiti, waj ahtri ker ugnī, war tit tahdā weidā tikt isstahditi, kahdā tee
naw stahdigi, — bet uf ešpērtu jeb apspēdeju wehlesčanos ir jaleel pēef-
ščā eesh originala, lai tos waretu apspēde. Leetas, kuras waretu stahdeht
zihahm leetahm, kas atrodahs isstahde, neteel nemas pēenemas isstahde.

Leetas, kas nejaufi ošč, war tikt isstahditas titai labi slehštos traufōs;
leetas, kuras weegli maitajahs, war tikt isstahditas titai tad, tad isstahditajē
apnemas, ka wiašč no komitejas nospēesā laita brijhē gahdahs jaunās, fri-
ščas šcho wezo leetu weeta.

§ 6. Ir atwehlehts, kad isstahda fabrika un amatu raščojumūs, pirmo
materialu prowēs pēefleel klah ne-istrahdatā un pus-istrahdatā buščanā; ti-

kai wajaga buht no tam pēeteefošči dandf, ka lai war noprast, tā ta leeta
no tam tikufi pagawatota.

§ 7. Istahdes leetu smaltšs farakšs, deht usnemščanas katalogā, ir,
ja eephejams, pēeteizot, bet wehlakais lihš 1. Maijam šč. g. ja-esehpta.

§ 8. Katrs isstahditajs mahšā ruhmes naidu pehž šchahda nolikuma par
kwadrat-pehdu (pehž Angtu mehra):

- 1) Par trofejahm gangōs (no wifahm pusehm redfamas) 25 kap.
2) Par galda klaijumu, 2 1/2 pehdu platu, lihšfehkinot galda
aplahrumu, industrijas telpā, tefoščā rindā. 25 "
3) Semes klaijums industrijas telpā, waj no sahnem zeetas, ap-
juntās telpās 20 "
4) Seenas klaijums industrijas telpā un apjuntās, no sahnem
zeetas telpās 10 "
5) Semes klaijums no sahnem watigā, titai apjuntā telpā 10 "
6) Sem klaijās deheš 3 "

Leetas, kuras industrijas telpā teel liktas uf galdeem, un
wairak nekā 2 pehdas no feenas klaijuma eensem, tā ari uf semes
stahwofchahs leetas, kas pēc feenas ir usstahditas augštai nekā 5
pehdas, mahšā, bes par eemento galda- un semes klaijumu, par to
feenas klaijumu, kuru wina eensem pahrlati par mineto augštumu,
tamlihšpās par kwadrat-pehdu (pehž Angtu mehra) 10 "

Par isstahditeem lopeem teel weetas nauda nemta pehž šchahda nolikuma:

- a) par sirgu 1 rubl. — kap.
b) leellopu waj wehst 75 "
c) zuhfu waj aitu 35 "
d) katra aischaldu lihš 35 kwadrat-pehdahm 1 "
e) sewisščahm telpahm teel zena wehlatu noligta.

§ 9. Šchis mahšas teel no isstahditajameem fanemtas, leetas nododot.

§ 10. Ešponenti jeb isstahditaji, kas fawus raščojumūs uf sewisščhem
krahchem, fawrupōs pašōs, waj glahšē, waj sewisšči isgrefuhtot grib isstah-
dih, war to darih pašōi uf fawas labatas, bet wīnem ir pēeteizot ja-esehneef
šihmejumūs pahrlati, ka to nodomā isdarih. Tas pats ari ir teikts no teem,
kas usfura-telpas grib eerihtot isstahdes ruhme; bet tadšču usfura- un dšer-
reenu leetu u. t. t. isstahditajameem, kas tahdas usfura-telpas nodomā eerihtot,
ir pirms 15. Merzā šchāi sīnā jafasfinašahs ar komiteju.

§ 11. Ispahšus nolihgunūs un zenas pamafinaščanas komiteja
atwehlehts, leetajot leelatas telpas un isstahdot sewisšči eewehrotamas leetas, tā
darbwetu eerihtojumūs, tejas, strahdajohšahs eetaišes u. t. t.

§ 12. Istahdeetas, dahra eetaišes, stahdi, wahrdū fatot, leetas, kuras
komitejai teel dotas pēefšč leetahšanas un isgrefuščanas, ir atpwabinatas no
istahdes mahšas.

§ 13. Redšihwahs leetas teel agrakais no 16. Maija šč. g. fahlot
pēenemas isstahdes lokālā, bet wīnahm wajaga wehlakais 10 deenu pirms at-
flahšchanas (tā tad 1. Junijā šč. g.) buht nodotahm. Wifas leetas un ra-
ščojumūs, kas weegli maitajahs, nem preti lihš 9. Junijam, pulstien 12eem
pusdeenā.

Istahdamee lopi teel agrakais 3 deenas pirms isstahdes atflahšchanas
(tā tad 7. Junijā šč. g.) isstahdes lokālā nemti preti, bet wīnem wajaga
wehlakais 9. Junijā šč. g. lihš pulstien 5eem pehpusdeenā buht nodoteem.

Slimi, jeb tā tahdi isstahdamee lopi neteel pēenemi isstahde.

Patura teesibu, tahratas nofajijumūs, ja wajadšigs, islasi par aifsa-
dšibu pret lipigahm slimibahm.

§ 14. Pēenemščana noteel uf isstahdes plahšā, eepreekšč famafajot
ruhmes nomu jeb weetas naidu. Komiteja falihšfina fuhtijumu ar isfajijumu
uf pēeteikuma lošfnes, paraksta, ka wifu kahrtigi atraduf, ja naw eemesla, no

tam atturetees, un isfod isstahditajameem kahrti, kura lihš atflahšchanas deenai
tam der par e-eijas kahrti isstahdes ruhme.

No ta brijhšā, kur apleezinahšs pahrlati fanemščanū, isstahdes leetas stahw
sem komitejas ruhpiņas usfahdšibas un teel apfargatas no personahm, kas
pēefšč tam ezelatas.

§ 15. Istahdes pahrwalde tomehr ne-usnemahs nekahdas atbildibas par
apstahdejumeem un nelaimes gadijumeem, kas isstahditeem lopeem waj leetahm
waretu useet jeb eeraštees isstahdes telpās. Turpreti teel apdroščinaščanas
priet ugnis breesfahm, ja to wehlahs, no komitejas apgahdatas uf isstahditaju
labatas. Šchāi noluhšā ir apdroščinaščanas wehrtiba ja-usfaksta uf pēetei-
kuma lošfnes.

§ 16. Kurinahst un aifdegt ugnī isstahdes lokālā war titai ar komi-
tejas sewisšču atļauju; tāpat ari twaitmahšinas war titai sem tahda pat no-
teikuma fahkt strahdinah.

§ 17. Katra isstahdes leeta, isstahdes weeta usnemot, dabon no komi-
tejas sewisšču atļauju; lai publika tahs waretu apluhšot, un
teel tad titai atdotas atpaka pret fanemščanas kwihtes eefneegščanū.

§ 18. Kad pēeteiktee lopi naw nodoti lihš 9. Junijam, pulstien 5eem
pehpusdeenā, un nedšihwahs leetas lihš 1. Junijam, tad saudē aplikto telpu,
un komitejai ir teesiba, to ziteem atdot.

§ 19. Istahdes weetai wajaga buht atruhmetai lihš 28. Junijam;
zitadi leetas pagaidam uf isstahditaju labatas teel, if pehž wajadšibas, zitur
nometotas. Leetas, kuras wehl 10. Julijā nebuhtu praštās atpaka, pafaudē,
un teel isleetas isstahdes lapei par labu.

§ 20. Par lopu kopščanū un ehdinahšchānū ir isstahditajameem pasčham
jahdā zaur fawem. zilwekem. Teem lopeem, kuri ja-ismehgina eeshanā,
wajaga buht kaudihm, kuri tos katra laika war wehl pēefščā.

§ 21. Istahditajameem teel weetas eerahditas uf fawu pēeteikumu pa-
mata, un naw atkauts, bes komitejas atwehlehts mainihst weetas, eerihtojumu
pahrlikt jeb pahrlēt, waj nummuru, zenas šhmes un zitus no komitejas if-
kahrtus šinajumūs nomet waj zitiā tā fagrosiht.

§ 22. Weščana, usstahdiščana, warbuht wajadšiga fundamenteereščana,
eepafahšchana un atruhmeščana ir isstahditaja leeta. Lai dabutu weduma nau-
das pamafinaščanū, tiks no komitejas wajadšige foti spērti pēc dšelšgeču-
u twalkonu pahrwaldehm.

§ 23. Wifem isstahditajameem un wizu kaudihm ir isstahdes ruhme bes
wahra runas japadobahs komitejas un winas eerehmu pawehlehm. It ihpa-
šchi leetu farihtofščana un isgrefuščana stahw sem komitejas pahrluhšošchanas,
kurai uf to ir jaraugahs, ka isstahdes kop-eešpās neteel mastnahšs zaur kah-
deem leetam, nepederigeem usstahdijumeem.

§ 24. No komitejas pēelaste usfahdšibas un darba kaudis dabon par
brijhnu uf fawu wahra isfahšitas kahrtes, kuras ir janehšā redsamā wihšē, un
newar tikt aidotas zihahm personahm.

§ 25. Istahditajameem, kureem usstahdot wairak ruhmes ir atwehlehts,
nekā eefahlot pēc pēeteikščanahs bija pahrejuščhi, ir ta teefa, kas wairak, ja-
famaškā komitejas lašē pirms isstahdes atflahšchanas. Zau samakfata ruhmes
noma jeb weetas nauda turpreti neteel dota atpaka.

§ 26. Istahditajameem pēnahšahs gahdih par fawu leetu tihriščanū,
un wajaga šchahdus, tā ari wifus zitus warbuht wajadšigos darbus un eeriht-
ojumūs isdarih pirms idceemščahs atflahšchanas fundas.

Paspahrne.

Brauzeens uf prezibahm.

No — rg.
(Weigums.)

Otrā rihdā modere ee-aijinajo Anfu pēc fewis. Anfs eegahja,
— bet wiašč bija stingri apnehmees, kaut kahdā wihšē modere likt
faprašt, ka nodomatahšs prezibas ar Juliju newar isnahkt. Modere to
lubdša laipni, lai apfehšchahs. Kad tas bija notizis, ta panehma no
galda wehstili un eefahlo to ar nopeetnu waigu attaišt walam.

„Prawina egs!“ wina eefahla walodu, „šchorih es dabuju no
Zuhš mahšes wehstili, kura tā isfaka wehlesčanos, lai muhfu abeju
dšimtas weena otrai wairak twininahšs zaur zeetahm radneezibas fai-
tehm. Šchi wehlesčanahs ir ari mana wehlesčanahs no ta laita, kad
Zuhš dabuju redšeht un mahzijos pahst!“

Te modere gaidija, lai Anfs tai nobuhtotu rotu par tahdu laip-
nibu un usfahšchānū; bet kad tas nenotika, tad ta turpinaja: „Tahlat
Zuhš mahše man raksta, ka Zuhš jau no ta laita, kad Juliju pirmo
reiz redsejah, uf to ween domajot. Wina toreis bija gandrihš wehl
titai behrns, un tomehr ta Zums tā eepatufchi, ka Zuhš (kā Zuhfu
mahše raksta) newarejušchi nozeestees, wīnu atkal ne-usmeklejušchi
un newaridšijufchi eeguhit wīnas frdi un rotu!“

Anfs newareja nozeestees, ne-istrahdijis fawu isbrijhniščanos pahrlati
šcheem wahrdem. „At, tad to mana mahše ir rakstijuf?“

„Ja, Anf!“ modere tam atteiza pēeglaudigi. „Zums nemas naw
jakamahs par to, ka Zuhfu mahše man Zuhfu frds noslehpumūs is-
paušč. Par to es atkal Zums pateifschu, ka Julija no ta laita ari
Zuhš ir paturejušchi mihdā pēemidā, no tam buhtu nohehdsams, ka
Zuhfu preziba — laimigi idofees.“

„Waj Zuhš pateifš tā domajat?“ Anfs nemanus atpafija un
nolabra galwu uf kruhtihm, tā kahds nabaga grehineeks.

Tahdu farunu tas nebij fagaidijis. Wiašč domaja, ka jele wa-
retu modere likt faprašt, ka no tahdas fawemofčanahs newar buht
ne runas. Bet pa weli! Melaimigā mahšes wehstule bija wina weeta
runaju: „un wiašč tadšču newareja fawu mahši nolikt par meli!“

„Esmu droščā, ka leeta idofees!“ modere fajija laipni. „Es
isgahdaschu isdewibu, ka Zuhš abi wairat dabuht palikt diwatā, un tā
weens ar otu twal eepahšitees un firnigi isrunatees. Sete wehl
šchodeen pat aifbraufs projam. — Ko ta ari akurat tagad te atflahšah!“

„Waj pateif!“ Anfs eefahzahs pahrliteigā.

„Šchi wehšis Zuhš preezigi pahrliteifš, — waj nē?“ modere smih-
nedama atteiza. „Ja, jaunawa fajija, ka tai ne-efot wakas, ilgafi

wairōs palikt; buhs gan laikam nojehgufe, ka wina, šchē palikdama,
aiflawetu. Zums ar manu meitu firnigafi fa-etees. Lai brauz! Dr-
manis jau ir pastellehts.“

Anfs falezahs kahjās. Wehšis pahrlati Setes drihu aifbraufschānū
wīnu tā pahrliteifdā, ka wiašč newareja to nemas tit ahtri tizeht. Ko
lai wiašč bes wīnas te daritu! Titai ar Juliju un moderi! — Nē, —
to newar istureht!“

Modere fewi klufu pahmaidija, jo wina domaja, ka Anfu tit
preezigi pahrliteifdā wehšis, ka Julija wīnam ir laba.

„Pirmi Julija man teiza, ka gribot pawifinātees ar laiwu.“ wina
fajija. „Isgahjušcho nakti ta naw warejufe nemas meerigi guleht.
Zuhš tadšču wīnu pawifināfat, Anf?“

„Kad Julija tā grib, ja!“ Anfs gari atbildeja.
„Wina loti pahrlati preezafees!“ modere laipni atfajija.

Tad ta gahja pa durwihm lauta un folija Julijai pateift, ka
Anfs to gaidiščot pēc kahru dihta.

Anfs atfahja erigis istabu un aifgahja uf leelo, brijhwo parku.
Wiašč patš few ruhkti pahmetā, ka tas tā mehms bija klauštees uf
moderes runu. Nu jau bija wifš padarihst, wifš kahrtibā. Nu wiašč
wairōs newareja atfahpēes. Luhliti ari Sete aifbraufschot; wiašč wairōs
nedabuhš redšeht tahs mihlo, laipno waidšānu. Ko bes wīnas lai
eefahktu! Galwu nobuhriš, tas fewi kurdedams stajiga pa parku.

Pēepēšis tas eeraudšija zaur kruhneem kahdā lapenē Seti. Otrā ozu-
mirkli tas stahweja jau wīnai preefščā. Sete sehdeja uf kahda behta
un glaudija Takšim galwu. Anfu eeraudšidama, ta nosarla tā magone.

„At, Prawina egs, Zuhš gan meklejat fawu Takš un brijhnotees,
to atradšim wifšchneezes beedribā“, wīna fajija, no behta pazelba-
mahs. „Nerahjat wīnu par to, jo es wīnu pawedinaju uf šchahdu
pastaigahšchānōs.“

„Eweščhneezes beedribā wiašč nebuhtu tit rahms.“ Anfs wīnai
atteiza, ašis luhfodamees. „Wiašč pahst itin labi tos zilwehts, kas
wīnu labprahst eeredf; tapehž es sinu, ka wiašč buhs nošlumis, kad
briht ween Zuhš roka wīnu wairōs neglaudihš. — Waj tas teefa,
jaunkundf, ka Zuhš no Leel-Čsareem aifbraufschot?“

„Ja, eefams stunda pa-ees, es aifbraufschot.“

„Til pēepēšis?! — Un waj drihštu jautahst, kas Zuhš tit ahtri
aifbeede? Zuhš tadšču bijat nodomajufchi, tāpat ka es, pazeemotees
šchē wairak deenu!“

„Man leet it pagaiščhi faprašt, ka mana zeemofčanahs šchorēif
ir pawifam nepatihkama.“ Sete atteiza.

„Un es gribu apleezinahst, ka ir pawifam otradi.“ Anfs ditti eetei-
zahs. „Waj tā naw, jaunkundf, — Zuhš gahrt aifbeht, lai, šchē
palikdama, ne-aiflawetu prezibas, kurehm — tā rahdahs — šcheit ja-
noteel? Kai nu Zuhš wīnu fšaidri sinatu, tad man jafata, ka es esmu
gan atmahzjis ar to noluhfu, ar Juliju eepahšitees. Mana mahše uf-

kuhšinaja mani uf to, jo ta domā, ka ta buhščot manas dšihwes
leelakā laime, kad appeju Juliju. Bet wehl nemas nebiju šcho mu-
išču fahneedšis, kad jau nogibu, ka no nodomatahšs prezibas nefas
newarehs isnahkt. Wehl šcho pahšču stundu atpwabinahšchōs no nepane-
famā prezeneeka stahwōka un isfahšchū moderi, ka no prezibahm nefas
ne-istahkt!“ — Anfs runaja stingri, pahrlēezinošchi.

Sete wīnu usfahšija brijhndamahs. Uf wīnas waiga parahdijahs
atkal agrakā jautriba. Wīna gribēja to jautri atbildeht, bet farauja
pēepēšchi peeri nopeetnās krunās, jo eeraudšija Juliju nahlam. „Ju-
lija!“ wīna ahtri eefahzahs. „Rahdahs, ka wīna Zuhš gaida!“ To
teifufe, ta aifbehdja projam. „Eešču fataifitees uf aifbraufschānū,“
ta wehl noteiza.

Anfs gribēja tai pakā štreet, — bet pēepēšchi tas apstahjahs, fa-
glaudija matus un gahja Julijai pretim.

„Laiwā mehš buhšim diwi ween; tā tad buhs ihšis brijhdis, Ju-
lei fawas domas pateikt!“ wiašč fewi runaja. „Šcho isdewibu ne-
wajajaga garam laif!“

Julija to eeraudšija un nahja pretim zehleem foekem. Wīnas
laimno labribitu Anfs strupi atrahma. Kad tas atrahšija laiwu un pa-
lihšdēja Julijai laiwā eefahrt; tad wiašč patš eefehdahs laiwā uf
ihreju dehta, labi patahtu no Julijas.

Wiašč nostuhma no malas un laiwā peldeja weegli pa rahmā
uhdena wirfu. Trihs pahri azu luhfojahs šlepeni uf laiwā sehdetajameem.
Tahs pedereja moderi, Sete un Takšim. Tee stahweja šlepen aif-
kruhneem un apluhšoja brauzejus. Sete ar Takš stahweja kopā weenā
kruhmā. Kad laiwā arweenu tahlatu no krasa aifbrauzā, Takšis palika
nemeerigis un fahka smilšteht. Sete nosfahšchahs uf wīnu fmaididama,
rahbija ar pirktu uf aifbrauzejeem un fajija: „Waj Tu redš, Takš,
lepnā, grepnā Blizlahje grib aifweht Taru fainneeku! Redšehs, waj
wīnai tas ari idofees!“

It tā Takšis wīnas wahrdus buhtu fapratīs, tas atrahwahs no
wīnas rotas un aifstrehja leeleem leheeneem uf krasmali. Numirklī
wiašč jau ari bij uhdeni un peldeja laiwānai pakā. Sete panahja
nobihjufehš ahtā no kruhneem; wīna few pahmetā, ka bij pawedi-
najufe Takš, dšihtees fawam fainneekam pakā.

Anfs nebija wehl ne wahrdā ar Juliju runajis; wiašč nopuhle-
jahs, pahrdomadams, tā lai atkastu pareifo eefahktumu walodai, kura
tas gribēja it gaischi likt manihst, ka wiašč atšihnahs par negeenigu,
buht par Julijas wirhu. Julija domaja, ka wiašč kaunotees walodu
usfahkt, — tapehž ta no fawas pufes pamehginaja wairak reifas uf-
fahkt runas pahrl apgabala fšaitumeem. Bet pēepēšchi tā fahka usflau-
fitees, un tad atgrechahs pēc Anfa.

„Klau! Prawina egs! Kas tur tā pluntščojahs uhdeni? — Waj
laiwa waretu buht zaura?“

„Nedširdu neko.“ Anfs meerigi atbildeja.

§ 27. Steebri ebdamo un pataifas war dabuht pirtt no komitejas par tirgus zenabm. Materialis preefch mafchinu un aparatu wajjadisabam ja-pegahda latram ifstahbitajam pafcham.

§ 28. Wifas uf ifstahdes pahrodahs leetas, kuras tomehr newar nemt projam pirms ifstahdes beigabm, teel ar no komitejas ifsdodamo fihmi apfihmetas par pahrodahm, un ifstahdes kafe no tajm dabon 3 prog. no pirtfchanas summas. Kad fleepeni pahrdewumi komitejai nahl finami, tad teel 20 prog. nemtas.

§ 29. Katram ifstahbitajam ir fawa preefikuma ja-iffafahs, waj wifch grib padotees apfpreedejem, waj ne. Weidfama gadijuma leetas teel apfihmetas par „ahryus konkurenzes“. Wehlfak nam ne uf kahdu wifhi brifhu pahrgroffht fcho iffajijumu.

§ 30. Ifstahbitaji galwo komitejai ar ifstahdes leetahm par to, fa wifas fawas ifmafahs atfihfinafahs.

§ 31. Wifhi eepreefch neparedfamsi atgadijumi teel no ifstahdes komitejas galfigi iffchirtti un nofajiti.

§ 32. Preefchijas, kas teel ifdalitas, fafahw if felta, fudraha un bronfa medeleem un atfifchianas diplomeem.

II. Statuti preefch waislas lopu tirgus.

§ 1. Roluhka, pafchu femes lopu audfchenu wazelt uf augftafa fahwofka, notura 14. un 15. Junija fch. g. Jelgawa waislas lopu tirgu no pulfften 10eem preefchpudeena lhdh pulfften 7eem wafara, kuras 16. Junija uhtupe preefchahs preefch to lopu iffolfichanas, kas palffufchi nepahrdoti.

§ 2. Waislas lopu tirgu teel peenemi:
1) Sirgi (tikai ehfeki un fchwoes), tillab godas, ka darba sirgi.
a. Pils- un pusafinu;
b. fchwnigahs audfinati sirgi;
c. pehgnahfamee no teem ehfekteem, kuri Kronim peeder un preefch waislas nodoti;
d. wifhi eefchfemie audfmatee sirgi.

§ 3. Preefikumi, ka fo fahfihis uf tirgu, ir ja-eefneds komitejai tai laika no 1. Maija lhdh 1. Junijam, leetajot formularus, kuri no komitejas fawemami.

§ 4. Wehlfak eefneegtee preefikumi tiks titai titahf eewehroti, ka telpu buhs preefch tam.

§ 5. Weetas naudas ir jamafsa:
1) Par sirgu . . . . . 1 rubl. — kap
2) „ leeloyu . . . . . 50 „
3) „ teli . . . . . 35 „
4) „ atju . . . . . 25 „
5) „ zuhfu . . . . . 35 „
6) „ latru atgahdu . . . . . 1 „ —

§ 6. Weetas nauda tiks fawemta turpat uf plafcha pa tirgus laiku. Tamdeht kopejem ja-eeod nauda lhdha.

§ 7. Pahru lopu ifdarito notewumu teel kwihets ifdotas no komitejas.

§ 8. Janodod ir 10. un 11. Junija lhdh pulfften 8eem wafara uf tirgus plafcha; tirgus atfahfchanas deena wairs neweens lops neteel nemts preti.

§ 9. Komitejai paleet teefiba, lopus, kuri tai ifleekahs nederigi preefch tirgus, atraidift, tillab tos preefchot, ka ari nododot.

§ 10. Lopi teel ifdoti titai pret fawemama kwihetm.

§ 11. Par lopu fopfchenu un ebdinafcham jagahda ihpafchneekam pafcham zaur fawemam zilwekem, nu zil dauts to wajjaga, tas, pee leelaka lopu flaita, jafaligahf ar komiteju. Kopejem jallaufa kahrtibas polizejas pawehlehm.

§ 12. Steebri ebdamais un pataifas teel no komitejas pegahdati, un ir no fchihis japehrt; turpreti pa graudu ebdamo jagahda ihpafchneekam pafcham.

§ 13. Par apfahdejumu un faudejumu naw komitejai ja-atbild.

§ 14. Lopus, no kureem domatu, fa teem kahda lipiga flimiba, komiteja war tuhlt ifraidift no tirgus plafcha. Lopu ahryis buhs flahf.

§ 15. Taks, bija, nepamanibts peepeldejis laiwai flahf. Tagad tas bija wafcha laiwahs galu. Julija dirdjeja plunfchofchanos un gribeja redheft, kas tur ir. Tiffo, ta pahru laiwahs galu pahrlceehahs, ta Taksis pahrlceehahs no uhderna apafchahs tai preti, mull atplehtis, fchlaudidams un elsdams. Julija ifbihjabs un atkrita atpafak, laiwah fahuftejahs un — abi brauzeji bija uhdenti. Julija tiffo paguwa eefleegtees, — tad tai bija rikhle uhdens pilna. Ari modere ar Seti eefleedfahs fawahs pahrlceehahs; jo abas redjeja, fa laiwah apfrita un brauzeji pahuda flap-jojah elementa. Ifbihjufchahs, tahs aiffchreha uf uhdens malu un fleed- dfa pehz palihga.

§ 16. Anfu jau redjeja pa uhdens wifru peldam. Ka raddijahs, wifch apfkatijahs pehz Julijas. Ta parahdijahs ari ne tahf no wina uf uhdens wifrus un bija, ta raddijahs, hef atmanas. Taksis, kurech bija nomanijis, fa wina fawemamam palihhofcham newajjaga, bija eefkampi mutē Julijas bifes un mehginajia wina ta uf uhdens malu aiddabuhf. Anfs preefidijahs Taksim, pahlhga un tee fawneedfa drihf feklumu. Nu Anfs pahnehma Juliju uf rokahm un ifnefa ahtri ween fchafimale, un nolhta to fahle. Wina bija hef atmanas. Modere newajja, fo darift, fo ne. Ta domaja, fa Julija, efof nofihfufte. Anfs un Sete nopuble- jahs, wina apmeerinahf, eereidam, fa ta guf rikai gibboni. Drihf ari Julija atwehra azis un abrauzija, ar roku no peeres flapjos ma- tus, tee nu gan nebij tif kupli, ka utahm reifahm. Te ta eeraudfija Taksis, kas ari bija peepeldejis mola, un tureja kahdu kuhfki johds. Wifch to fipri fawurinjaja, lai atwibatatu no uhdens, kas tajā atra- dahs. Dufmigi eefawdamahs, Julija ufleza kahjas, un rotas aif azihm aiffpeehufe, fa aiffchreha, jif ahtri ween fpehja, uf fehtu. Kuhfki fuaa johds bija wina — leeke mati. Sete ar moderi feidfahs ta- pat ahtri wina palat, kad modere bija pahmeginajufe Taksim ehnmigo kuhfki atremt. Bet pa wetti, Taksis kuhfka newewa.

§ 17. Anfs, kurech newareja iprafi, tamdeht Julija til ahtri aiffbehdja, pagreefahs tagad uf Taksiba pufi, kas tam peenahja flahf un atdewa fawam fawemamam to, fo bija uhdenti nofwejojis. Pilsna fakla eefnee- damees, Anfs pahnehma leeto matu kuhfki fmalti diwos pirtfids un aifgahja ari uf moderes „ehrbegi“.

§ 18. Stundas zetorfnis warea buht pagahjis; Anfs nodarbojahs ar pahrgroffchahnos, kad weens fchwehs eendja un nodewa Anfam wehftulu no moderes. Taja wina wafkajja, fa Julija fawimufe ar fipiru dru- dhj un laifam til ahtri newajjefekofchotees wis. Pahfai tai ari wifas malas wehlf drebht no ifbaulehm, un ta ne-atfahfchotees ne azumirka no fawas flimahs meitas gultas. Ta tad noptrotams, fa wina newar wairs fawas zeemianus atpafot. Anfs lai mahjās pafafot fawai mah- tei no moderes dauds firnigu labu deenu.

§ 19. Wehftulu lafot, Anfa waisa atfihdeja arweenu wairaf no preefa. Kad bija beidfts lafht, Anfs pahlezhahs uf augfchu, pahlehra zela fo- minu, eeflita tur flapjahs drebht, un tad fawaja: „Ura, Taksis! Juliju

§ 13. Lopi, ja ihpafchneeki wehlahs un famafsa, war titt apdroffhi- nati pret unans breefmahm, un fchai fini lopa wehrtiba ja-iffafita uf preefi- kuma loffnes.

§ 14. Wifus ifsdowumus, kas zelahs zaur lopu aifweffchenu un pah- weffchenu, atruhmeffchenu u. t. t., famafsa lopu ihpafchneeks.

§ 15. Atweffte lopi teel fahfahditi kata fchekra pehz fugahm, pee kam kahrtas teel fchfirtas.

§ 16. Katram pahrdewejam jaleef tahfele heb dehtifis pagatawot preefch tirgu ifstahdita waislas lopa, uf fa flaidra rotka ja-uffihme lopa fuga, audf- fchanas weeta un zena. Katalogs heb femifchahs farafis nehts ifdots.

§ 17. Lopus war pahrdot weenwenigti zaur komitejas widoffchenu. Pehz ifdaritahs pahrdofchanas jadabon tirgus kafei 2 prog. no pahrdofchanas summas.

§ 18. Repahrdotee lopi war titt ifuhtrupeti. Uhtropi notura pehz fe- wifchneem nofajijumeem 16. Junija.

§ 19. Ge-eija flehataja tirgus plazi atwehleita titai pret ifnemtu ee- eijas kahrti. Zena par eeeijas kahrti abas tirgus deenas ir 30 kap., un uhtropes deena 20 kap.

§ 20. No komitejas peelaiftee ufraudfibas laudis dabon kahrtas par brifhu, uf wina wafra ifrafkitas, kuras teem jeehfa rebfama wifse. Kas fcho kahrti pafaudē waj atdod ziteem zilwekem preefch leetafchanas, tam japehrt jita kahrtē.

§ 21. Kahrtiba uf tirgus teel ufureta no tirgus komifijas, kuras lo- zekli duhs pahftahm zaur trafotu zilpu heb rofemafgu, kas teem japefpraufch pee freifahs rotas. Katram pahrdewejam un latram apmellefajam bef wafra runas jallaufa fchihis tirgus komifijas pawehlehm. Subfifas ja-eefneds komitejai.

III. Ifstahdes komiteja.

Preefchneeks: Barons Behr — Tetelwindē; preefchneeka beedrs. Skolas preefchneeks Dskars Kleinenberg; kafeeris; Sudrabfalis Ed. Danenberg; fekretēeris: Barons A. Stempel; v. Bach — Dandale; barons Biftram — Wadafte; v. Gahgens; barons W. Sahu — Bizawā; apteefars J. A. Helmsing; infcheneris R. v. Krzyzjanowski; oberhofteefas adwofats A. v. Magnus; tirgonis E. Trampedach.

Wfajinajums.

Latweefchu III. wifpahrigo dfeedafchanas fwehftku komiteja, weh- ledamahs nahfchweem dfeedafchanas fwehftkeem preefchert wehfturigi- tautfku rakfturu, nofpreedufi, dfeedafchanas fwehftkos, ja eefpehjas, ifrifhotariapdfedafchenu (apdfedafchanos, aifdfeedafchenu) pehz fenlaiku Latweefchu dshiru un godibu eerafchahm. Tamdeht dfeedafchanas fwehftku komiteja greefchahs ar luhgumu pee wi- fteem teem, kam pahftahmas Latweefchu dshiru eerafchahs un fawifchki apdfedafchana dshires, un kam ruhp dfeedafchanas fwehftku leeta, komi- tejai preefchertit materialus, un profi:

I. Apdfedafchanas dfeefmas un melidijas, kahdas fe- nal mehdfa dfeedaht kahjas, kreffitibas, talkas un zitās dshires. Melid- jas ufraktamas weenfahfchki ta, ka tauta tahs dfeed, bef kahdeem pat- wakigeem pahrgroffijumeem pehz jaunlaiku melidiju modulazijas liku- meem; te ihpafchi ja-eewehro, kur apdfedafchanas dfeedaja diwba l- figi un japefihme tempo (ahtrums), kahda tahs dfeedaja. — Ap- dfeedafchanas dfeefmu wahrdi japeweeno melidijahm; ja kam pafcham nebuhtu eefpehjas, ufraktiht melidijas (notēs), kas lai ruhpejahs at- rafht kahdu, kas to war, waj lai ari komitejai preefchta titai dfeefmu wahrus ween, lihdi ar preefchmi, kahda apgabala un kahdas godibas dfeefma dfeedata. (Eefuhfittajam peeleefama fawa adrefe, peeprafijumu deht, kas waretu raftees wajjadfigi).

II. Komiteja luhdf, dot pehz eefpehjas plafchahs atbildes uf fchahdeem jautajumeem: 1) Kahdās godibas (dshires) notifa apdfed- afchana? 2) Kad notifa apdfedafchana; waj dshiru fahkumā, waj titai pee meelafita, waj deiju fiarpās, waj ari dshires beidfot? 3) Waj weefus aifbrauzot ifwadija ar apdfedafchanas dfeefmahm? 4) Ko ap- fihmeja ar nofaukumu „aifdfeedahf“? 5) Waj kur „apdfedafchanas“ wahrdā weeta neleetaja zitu kahdu nofaukumu? 6) Kas pee apdfedafcha- nas mehdfa aktiwi peedafitees? Waj fawifchki ween, heb waj wihreefchi ari, un kahda wezumā? Waj titai meitas un puifchi, waj ari wezahas fawas un wefchi? 7) Dajchōs apgabalos apdfedafchaju pulzinfch, fawas un meitas, dalijahs trihs barōs waj amatōs: ifweizigatā dfeefmu finataja (prateja) un dfeefmu fadomataja bija „teizeja“ (ari „fauzeja“), tad nahja „lojitajās“, un beidfot „wilzejas“. Kahdōs apgabalos pa-

mehs newemim! Tuhlt mehš aifzelojim, un Esari nedabuhš nekad muhs wairs redheft! — Par to man tew japatenzina, Taksis, — tew un leetajem mateem!

Smeebamees un feigdamees wifch drihf bija wifas leetas fa- treahwis fomā. Te tam eekrita prahta, fa tam nu ari tapat ar rafstu ja-ahwahs. Drihf wifch ufraktija kahdas rindas uf papjista, kuras noschelloja nelaimigo atgadijumu un luhdffa moderei. Julijai nodot flahf peeflito wifstokli, fo Taksis atrahis uhdenti. Tad wifch pahnehma lee- fos matu, fo bija iflijis ahryus loga, lai iffchuhf, eefina tos papjibri, un eedewa tad to wehftulu fchnehm, lai atdod moderei.

Drihf pehz tam peebrauja pee moderes mahjas durwihm kahdu diwjuhgu. Tam bija japatweht Sete uf Strautmakeem. Sete jau fchweja ratōs. Wehl til ta gribeja pateift meitai, kas to ifwadija, lai fweizinjajot Anfu no winas. Atai jau fahfa fufteeres, — te ta dir- deja, fa Anfs nahja bridu braudu ween pa trepehm semē. Ta uflika rofu uf weheja pleza, par fihmi, lai wehl pagaida. Ta pahfatiyahs uf durwihm un eeraudfija Anfu ar fawu zela somu pa tahm ahri fprau- fchamees.

„Tā-tā laime, fa efmu ihiti laika pahfidees!“ wifch lihgfms iffauzahs. „Godatā jaunkund!“ wifch runaja tahlat, „es Zuhš fawōs ratōs fchurpu atwedu, — waj nu Zuhš negribetu atkal mani ar fawejem projam aifweft?“

Sete newajja pahpreefchu nemas fo atteift uf tahdu ehmtotu luh- gumu. „Prawina fga“ ta atteiza lehni ar fipiri pulffhofchu firdi, „mans zehfch jau naw Zuhfu zehfch; es braufchfu uf Strautmakeem pee fawem wezakeem!“

„Tur garam eet ari mans zehfch,“ wifch ftingri atbildēja. „Pahpraft es wehl ari gribetu apmelleht fawa tehwa draugu un no ta ifluhgtees peedofchenu, fa zaur mana fura wainu tam apfahbeti rati; tad jau ari es wehl wareschu ar fcho pahdu ormani aifbraukt lihdf dfeifzeka weefahrtnei. Scheit ilgal — man reebjahs palift,“ wifch flufaf wehl peemetinaja; „es fnotu pehz ta brifchā, kad buh- fchu projam no fchihis muifchahs, — jo — paldeens Deewam — man fcheit nekās wairs naw jamekle! Luhdfu, gaufchi luhdfu, jaunkund“, ne-atfahjat mani weenu!“

„Kad Zuhš til gaufchi luhdfat, tad man naw fpehta, Zuhfu luhgfchenu atraidift!“ wina iffauza, jauri eefmeedamahs. „Kahpjat tad eefchka!“

Laimigs, wifch weagli eelchja ratōs, ufwilpa Taksim un uf- fawaja ormanim: „Nu ir wifch eefchā, — brauz!“ Mati aifstipoja rih- bedami; Anfs atfatiyahs wehl reif atpafat un pamantija, fa Julija ar moderi pamula noft no loga, zaur kuru tahs aifbraujejus noluhreja. Netrauzefim abus jaunōs, laimigōs kautinūs, kas, jauri treedfami, fawu zelu brauja. Lai brauz! Ihti ir laimes brifchki; lai bauda, kam Dehfla tos uf kahdu laiku peefchchrupe. Pahfahwigi tee naw. Zafaka

ifhi fchahdu eedafifchenu, un waj kur eedafifchana un nofaukumi naw fawadi (zitadi)? 8) Ka dfeedataji fahweja, weefus apdfedadamī, un fa fawā fiarpā? Kur fawzeja, kur lojitajās, kur wilzejas (ja tahdas bija)? 9) Waj un kahdu dalibu wihreefchi nehma pee fawftarvigahs apdfeda- fchahs? Kas bija uibrzeji, waj wihreefchi, waj fawweefchi? Kam galu galā mehdfa palift wihrofa? 10) Ko pee meelafita pahpreefchu apdfed- daja, un kahda kahrtiba apdfedafchana turpinajahs? Waj rinda gahja pehz wezuma, waj pehz amateem u. t. t.? 11) Ka apdfedataji iftue- jahs, weefus apdfedadamī? Waj fahweja, waj fehbeja? Waj to darot fuftejahs kahdejadi ar rokahm, un femifchki ka „teizeja“ ifturejahs? Waj kaut ka graffjahs? Ka tureja rotas? Waj fahnōs eefpraufstas, waj fwa- badi nolafstas gar fahneem, waj ka zitadi? 12) Waj apdfedot leetaja ari kahdus inftrumētus, un kahdus? Ko fina fahfiftit par peem. pahru „trijdefni“ u. t. t.? 13) Waj mehdfa ari apdfedahf kahdus flahf ne- efofchus u. t. t.?

Peeftuhtamo materialu fwehftku komiteja ifleetahs, kas buhs wai- jadfigs, preefch apdfedafchanas kahrtibas eerihfchfchanas dfeedafchanas fwehftkos; wehlfaku wifus eefuhfittos materialus nodos finibu komifijai.

Wehftules un fuhfijumi adrefereejami: Latweefchu III. wifpah- rigo dfeedafchanas fwehftku komitejai, Latweefchu beedribas namā, Rihgā.

Eefuhfifchana ifdarama, jif drihf ween eefpehjas. Weidfamais eefuhfifchanas terminfch nolifts uf 20. Aprila m. d. Komitejas uf- dewumā: Preefchneeks: F. Grofwalds.

Raktweidē: A. Ahrgals.

Nafsta „Keifars Wilhelmus“ beigumu fchoreif newarejahm pahneegt, tamdeht fa ifstahdes komitejas garo iffludinajumu wairs il- gati newarejahm atfahf nenodrukatu. To darifim nahfchah nummura.

No ahrfemehm.

Keifars Fridrikis un Eiropas politika. Ifgahjufchā num- mura fawijahm, fa wifpahrigā politikā tagad waldot flufums, tamdeht fa kates grib nogaidiht, kahdi pahrgroffijumi pehz keifara Wilhelma nahwes leelwahfju fatifkme un zenteendōs notiks. To pahchu ari wehl fchim brifcham war fawift, un laifam tahda nogaidifchana gan wehl kahdus mehnefchus buhs manama. Kad keifars Wilhelmus wehl bija pee dshiwahs, tad wifhi bija tanis domās, ka pehz wina nahwes tuhlt ifzefsees wahrigas jufas un bailigi pahrgroffijumi Eiropas politikā, tamdeht fa fchis firmais, wifā pafaulē augfti godatais waldineeks no wifas firds wehlejahs pafaulēs meeru uftureht, un neweens ne-eebro- fchinajahs winam fchai finā atklahf pretotees; turpretim kad wifch buhfchot miris, — tā kara muftinataji zereja, — tad neweenam nebu- fchot eefpehjas, afnainahs fadurfchahs aifkaweht. Bet leeta zi- tadi negroffijufes. Tagadejahs Wahzijas Keifars, fapat ka wina ne- laika tehws, no wifahm Eiropas partijahm teel ufslawehts un zil- nahts par kara pretineeku un pafaulēs meera pihlari. Wifhi Anglijas, Franzijas, Kreewijas u. t. j. pr. laifrakfti pret keifaru Fridriki no pa- fcha waldifchanas eefahkuma ifturejahs toti laipni un draudfigi, to wi- fadi zeenidami. Ka nu tahda weenprahftiba pat pee meera pretineekem ir ifflaidrojama? Pehz muhu domahm fchahdi: Wifpahrigā kara mu- finataji ar meera mifhtotajem fchim brifcham tamdeht puhfch weena un tai pahchā taurē, fa wini ar wifadahm glaimofchahm zere Wahz- semes keifaru atfchert no Bismarka. Keifars ir flims, un tamdeht wifam ar jaunū walfs-kanzleri grehti nahktoes leelos ahrigahs politikas darbuh ar felmi wadiht. No Bismarka wifhi Wahzijas un meera pre- tineeki breefmigi bihfahs, labi finadami, fa tas wifus wina fihfus flaidri pahfift un teem ne-attaus fawajkūta uhdenti fweijot. Tapehz tee nu brehz un fleedf, fa Bismarks pee wifseem fawptautifkeem eenaideem wainigs. Schis zitus farihdot kopā, lai patē arweenu waretu patu- reht wihrofu. Kad Bismarks buhfchot atzels no amata, tad wifhi pahpreatumi itin braugi iflihdifchahfchotees; jo keifaram Fridrikim wifhi ufzigtōes un wina zeenijot par ihfu meera mifhtotaju. Schihis zerbahs, fawp Bismarku un wina keifaru radiht neweenprahftibu, dibinahs uf to,

fa Setes wezaki toti ifbrifnijahs, fa Sete til ahtri pahrebrauja un atweida lihdfa jaunū wihrifchki. Kad notifums no wifahm pufehm bija pahraotōs un pahrrunahts, wezais Strautmalis uflehdffa Anfu, kah- das deenas palift Strautmakeem. Anfs tahdu laipnu eeluhgfchenu ar preeku peenehma. Wifch palika tur labu laiku; jo wifch patika ari labi abeem wezajeem Strautmakeem. Taksis wifhi labpraft eerehdjeja. Weidfot tadfchu Anfam bija jadomā projam braukt. Bet reiju reifahm tam bija ja-afpolahs, fa wehl kahdu reif atbrauks.

Kad tahs deenas rihfinfch aufa, tad Anfs bija nofpreedis, at- fahf laipnā zema mahfu, wifch agri, agri ufsehlahs. Wifch eegahja ahbehu dahfā un fatika tur Serī. Ta pluzja rofes Prawiwa mahtei un fahfehja mafu, fmarfchigu puhfchki preefch Anfa. Us winas mihfa waidfina bija flumjās manamas, un kad ta noleezahs, kahdu mehtru pluhft, noriteja uf winas rofu leela afaru lahfe. Anfs peenahja neman- nihis tai flahf, noleezahs un iffauza lehni winaas wahrdū. Ifbihju- fehā, ta atgreesahs uf wina pufi, pee tam lai ifbira pufes no rotahm. Anfs fahfehja winaas rofu; wina to rafmi atlahwa. Wifch eefatijahs tai dhli azis, un kad wina tahs noduhra uf semi, wifch tai fawija flufu ar trihofchu balfi: „Setis! Schodeen man ir fahfchirahs, — ja- fchirahs no Zums, kas mani til toti laimigu efat padarinjufhi! Es Zuhš pahemfchu lihdf fawā firdi, fur Zuhš efmu dhli fleepis, un weh- letōs, fa Zuhš ari kahdu reif manis peeminetu, kad es fchert wairs nebuhfchu!“

„Kapehz Zuhš lai nepeeminetu!“ Sete atbildēja nofarkdama. „Mehs tadfchu efam kopā pawadifchki tif dauds janku brifhtau!“ „Kweem nu jabeidjahs!“ wifch eemahfjahs, firnigi runadams, fiarpā. „Tā nu gan nē! Es domaju, fa buhtu nelaimigatais zilweks pafaulē, kad nedrihfhtetu drihf Zuhš atkal redheft!“

Eefahjahs uf ihfu brifhi flufums; warea redheft, fa Anfs zih- nijahs ar kahdu nodomu. Pehdhgi tas noleezahs pee Setes un tam iffprahga wala fchahdi wahrdi: „Setis, ne-efat por to man launi, — bet man tas Zums jafaka, pirms no fchweenes aifzeloju: es Zuhš mihlu, mihlu no wifas firds, no pirms aqumirka, kad Zuhš eeraudfija!“

Sete atfahpahs atpafot; bet Anfs wairs nelaidahs walam. Wifch noleezahs tai pee aufs un jautaja flufu, heb ftingri: „Setis, waj tad Zuhš man neweenu drufjin ne-efat laba?“ Un tad tad ta, ne azu ne- pahlehlufe, ar galwu pamahja, un Anfs preeka pahpilmibā iffauza: „Tad es drihfhtu wehl reif atnabhf un jautahf: Setis, waj Tu gribi man peedereht?“ — tad ta fpeeda fawas rotas uf dhli pulffhofchu firdi un, fmeedamahs un raudot, metahs Anfam pee krukts, aif laimibas waigu fchepdama, un ifchuffteja: „Ja, ja, gribu buht Tawa, — Tawa, lihdf famehr deenas beiftees!“

Anfa mahte atplehta gan plati azis, kad dshirdeja no Anfa pee- dhwiojumeeem brauzēnā uf prejbahm. Bet kad Strautmake Sete ari

ka keisarene Viktorija nekad newarejusi Bismarku eeredseht, — ja, pat, ka runa, to nahwigi eenihstot, un winai pahy flimo wihru esot leela wara. — Bet wijsi fchee politiske fcheputanti un lapfas-fuhmiani stipri wihlufchees: keisars Fridriks ne domahit nedoma no walfts-kanzlera frita Bismarku fchirtees, — bet ar to ir pilnigi meera. Apbrihnojami ir, ar kahdu duhschu, kahdu firdibu fchis walbineeks un waronis aplazo fawu breefmigo likteni. Nahwes engelis stahw winam preefcha; ar gaischahm azihm winfch fctahs fawa atwehrtä kapä, un tomehr winfch til meerigi un fluffi, ka wewels zilwefk, bes mitefchanahs puhlahs un pastrahda wifus fawus waldfchanas darbus, pat naktis fundas nendams palihga. Runahit winfch nenas newar; wifk, fo winfch pawehl jeb grif faziht, tas winam ja-uftraffa.

Wahzija. Wahzu reichstags fawus darbus pabeidhis un tau-tas weeteeki atlaisti uf mahjahm.

Aufiro-Ungarija. Kara ministeris, grahfs Bilandts, wezuma un flimibas dehl, atkafpees no fawa amata. Wina weeta laikam gan eestafhees von Bauers, kuru tura par freetnu kara leetu prateju un ap-dahwinatu wirneeku.

Franzija. Republikas presidenta Karno'a 87 gadu wezais tehws, senatoris Karno's, nomiris. Tas preefch dehla ir fahpigs fpeh-reens, tamdeht ka wezais tunga bija loti gudrs wihrs, bes kura padomeem dehlam, kas toti weenfahrscha zilwefk, jo geuhti nahftees fawefch-getsahs waldbas leetas west fahrtiba, kuras tagad wehlt arweenu wai-wais fawefchgejabs, ta ka gaidamo juku gals nenas naw noredfams. Jo godfabrigais Bulansch's, lai gan atzeltis no amata, jo deenas jo wairak ifgudro loti nepatiffchamas leetas.

Bulgarija. Ferdinanda mamma, prinzeze Klementine, kah-das nedelas apdomajusees, nu taf laidufees projam, un proti — uf Franziju. Dehlinfch wina pawadijis lihds walfts rofchahm, un tad atkal, galwu nofahris, nofehdees uf fawa swalstofcha tronifcha. Zil ilgi winam tur wehl buhs atkauts tupeht, tas fctaidri naw finams. Bet pahraf ilgi jau gan wis ne.

No eekfchsemehm.

No Karkowas gubernas, kur bijis jo diltfch fneegs un leelas fneega lufanas un fals fneedees pahri par 30 grahdeem, raffta pahy fchadbu behdigu notikum: No fchugajewas zeema esot semneeku fahp-fineeku buhritis (16 zilweku) gahjuhfi kahjahm putena laikä uf basnizu pee laulbas un — tauw nebeenu — wif esot apmalbijufchees un, diltas fneega lufanas fahridami, 15 no teem nofalufchi, ta ka tilai weens pats wehl diltas palizis. Ari bruhfgans un bruhfte ir fneega fawu galu atradufchi. — nb —

No Petrikowas. Sesdeem, 27. Februari, pulstien 7ds wakarä, noehza fcheit dohji pirmais pehrkous, un lihds ar wina nolija firts leetus, kurfch driht ween pahypluhdinaja wifus ftrautinus. Ta tad, ka rahdahs, fipra seema ar fawu balto ufwalku ari jau tafahs uf aifjelofchanu, jo pehrkous winai pafcludinaja, ka pawafara tuwo-jahs. — Tad wehl newaru atkafht nepafimotu, ka fwehdeem, 28. Fe-bruari, ta ap pusdeenas laiku, Silowas meftinfch, kurfch kahdas 14 wertes atkafhtu no Petrikowas, tizis breefmigi no uhdens fapofitfhs. Pizigas upe, kura zaur meftinu tel, ta ufpluhduft, ta zilweki tif ar lee-lahm puhlehm ifmufufchi no draudofchahm breefmahm, jo uhdens uf-nahjis ar leelu abtrummu un maf minütis wif meftinfch ifrahdijses ka nemeeriga jubra. Daschas mahjinahs, kas bija gar upmalu, no leelabs ftraumes un ledus pawifam aifneftas projam, un tilts, kurfch pahy Piz-izja weda, pawifam faw-abridihts. Rabaga eedfchwotajeem zaur fcho nelaimi notikufi jo eewehrojama fchade. M. K. — fis.

Is Plozkas apgabala no pirmahs Merza nedelas mums raffta: No 31. Janwara fahlot lihds 15. Februarim laikä te bija loti gro-figs. Aufstums un nejuftee fneega puteni ploidamees ploidahs. Zelt, lai gan, diltä fneega dehl, daudfahs weetas raffti, tomehr wehl lihds Merza eefahfumam bija ta aifputinati, ka pabraukt newareja ne domahit. M. fahdscha diwi puifas, kas no rihfa ifgahjuhfi uf tumejo pagafsta ffolu, zeta nofalufchi, un atrofti til pehz ruhpiqas mellefchanas

nebij wis preefch Anfa flitta lihawina, turkafht ta wehl bija jauna, un mahfe redseja, zil laimigu ta padarijufe fawu dehlu, tad ari ta bija ar Seti uf meeru un preefchahs lihds par fawa dehla laimi.

Drupas un druffas.

Preefch putnizeem.

Drihts atkal muhfu wafaras putnizi fahfs muhs apmekleht un fawas ligdas muhfu lokas tafihst; tapehz mums jau nu gan buhtu uf to jahahl domahit, ta wizeem derigas weetas pee few apgabda-jam. Schadbu ligdu ifchahfchanu lokas ihpafchi tagad atgahdinajam ufzihgtieem putnu draugeem, ta lai tee derigee peretaji, kuri ar fawahm mehdinahm, it ihpafchi melnais ftraufs, muhs eepreezina, pee fawas tagadejahs drihtas atnahfchanas atrafu preefcha weetas, tur tee wa-retu pereht, jo wejee, zaurer koki gadu no gada pamafinajahs. Ja-eewehro: Buhriina zaurums jaleel pret rihteem. Siflites mihfo wairak paflehtas weetas; tapehz fihlifchu ligdas naw ja-iffar pee tahdeem kofeem, kuri wehlu fawas lapas met. Sarfan-afrites, muhfu-ferjeji u. z. fahro wairak atkafhtas weetas, par peem. nama feenu, fehtas fchogu u. z. Strasdi pee perefchanas mihfo beedribu no fawas kahr-tas; tapehz war ftraudu ligdas tuwi zitu pee zitas iflitt. Tilai pee laika ir wifk tas ja-iffara, — un kas to weenreis darijis, tas to da-rihs ari uf preefchu. M. — It.

Cewehrojami wezumi.

Ne fen ahreemes laikraffi fimoja pahy kahdu Seemel-Wahzijas wezako wihru, kas atfneedhis to wezumu no 105 gadeem. Wejis wehl esot itin mundrs, fpehjt pat no-eeft wairak werrtu kahjahm un wehl zitus mafatus mahjas darbus pastrahdabt. — To lafdams, eedomajos „Latweefchu Awifchu“ laftajeem pafinat pahy kahdu — warbuht — Kurfemä wezako zilweku. Schis ir feewifchlis. Winas wahrds ir Trihne Prauda, un ta ir atfneegufi to leelo wezumu no 115 gadeem. Schim brijifcham wina dshwo Blankfeltes fahpu mahjas Dehdas pee fawas meitas, kas ir appreezusees ar kahdu ftrahdneeku. Tagad nu, finams, gan fchi wezite ir loti fahritufi. Wafara ta gan wehl fpehjt pafafgahit un mafatus darbus pastrahdabt, ka adibt u. t. t.; bet few-mas laika tai loti geuhti, — tad til knapi fpehjt no iftabas ifeet. Aiflita ta ir Kalmamufchahs basniza 1773. gada. Kahda mahzitaja laikä tas bijis, to ta nefina pateift, — bet turpreti ta daudf ko zitu fina pafahfrit, par peem. pahy wezjeem laikeem, fpokeem un ziteem mahneem. — Sinams, daudf nefe no winas tagad newar faprafi; bet turpreti ir til laipna winaas meita, — ta apmekletajeem to iftahfa. Mineta wezite wehl it labi atmin, ka herzogs Pehteris (no 1772. — 1795. g.) pahy Kurfemi waldbijis, un ka ta nahkufi Kreewu rokäs.

trefcha deena, fneega aifputinati. Scho nejauko laiku eewehrojufchi ari daschi no garnadscheem un pastrahdajufchi daschus nedarbus. Ta aifwefti M. fahdschas faimneekam L. diwi brani firi. Kad fahdscha bijufi pamanita no fingu ihpafchneeka, pehdas dshyt fagleem — ifrahdijses weltigi, jo no zeta nebijis ne jausminas. Tagad, kur fchihis rindinas rafftu, lai gan wehffch wehl plohabs, tomehr, fahldshnot ar pagahju-fcheem putneem, to war par labu laiku nofaukt. M. d. Ligathne.

Widfeme.

Latweefchu III. wispahrigo dfeedafchanas fwehtku komi-teja fawa fehdä pahyfreeda wairak jautajumu, kas fihmejahs uf komi-tejas eekfchigahm darifchahm, ka pahy dfeedafchanas fwehtku ehlas buhwplazi, orkefteri, nofchu drukafchana u. z. Pahy ehlas buhwplazi un orkefteri ari fchoreis nekahda gala fpreeduma wehl newareja tafihst. Pahy notehm waram finot, ka tagad wifas garigas dfeefmas ir nodru-katas. Wiegnera fgs nolafija wehl reis fawu preefchilikumu apdfeeda-fchamas leeta. Komiteja to galigi peenehma. — Wehl waram finot, ka komitejai daschi Latw. muftas mahfneeki jau fawu peedafchanos pee soliftu konzerta peeteifufchi, un tapat ari daschas kompozizijas pee-so-litas. Daschi peeprafijufchi, kahds karakteris buhftot soliftu konzertam, waj laizigs waj gaeigs. Lai nu gan komiteja lihds fchim nekahda gala fpreeduma fchai leeta naw tafihst, tad tomehr domajam, ka nemalda-mees, ja jau tagad fimojam, ka konzertis buhs laizigs. Par komitejas lojelli tapa ufneems dirigents — B. Lubbau'g fgs. — Kortelu komi-fija eezehla few par preefchneeku M. Balloda fgu un nofpreeda, laif-raftfids iflaift ufainajumu pee Rihgas publifas, lai nahftu komifjai laipni preti, kortelus par weli peeolidama. Daschas familijas jau tagad to darijufchahs; zereftim, ka to pafchu ari daudf zitas dar-rihs. M. Agl.

No Ifchiles. 10. Merza, ftop pulstien 10eem un 11eem wakarä, nodega fcheijenis Kempeteru mahje eewehweefcha mahjina, pee lam netif ween wifa nefufamä mantiba lihds ar 1 gowi, 2 aitam un 1 fwinu, bet, deemschehl, ari wehl 5 zilweku dshwibas gahjuhchahs bojä un paliftufchahs ugunij par laupijumu, proti: Mahrtinfch Berkma-nis, 49 gadu wezs, ar treeku flims; wina feema Ede, 41 gadu weza, tapat flimiga un wehl uf gaidibahm, un wina dehli — Mahrtinfch, 13 gadu wezs, un Kahrtilis, 11 gadu wezs, kurfch kurlmehts, ka ari wina meitina, 2 1/2 gadu weza. No kam ugund zehlftees, naw iffi-nams. Saka, ka fwehtdeen jau fcturstenis bijis aifdeedees, un tai deena wifa familija pulstien 4ds pehz pusdeenas pah-ehdusi un noliftufees gu-leht. Degt eefahjis — wairak no mahjinahs weena gala. No glahb-fchahs nebija ne domajams. Mahjums.

No Zefwaines draudjes. Zefwaines draudjes jaun-eewehleete pagafstu wegake wehl lihds fchim (lihds 7. Merzam) naw iwehrinat, un ta tad ari naw ufahftufchi fawas amata darifchahs. Schai lee-tai, ka runa, esot par eemeflu tas, ka daschi jaun-eewehleete walfs wezake esot eefneegufchi fuhdsibu pret lihdsfchimigajeem, un tamdeht jaunee tikmehr nefahfchotees amata, pirms nebhufhot notikufi rewifija no draudjes-teeftas. — 2. Merza gadijahs fcho rindimu raffitajam braufchana uf mahjahm wehla wakarä. Kahdu puswerfti no Zefwaines J. kroga nahf 4 zilweki pretim, — 3 wihreefchi, 1 feeweete, — wal-ftidamees ka fugu mafte wehtras laika. Zau pa gabalu weens fteedf: „Greef jeku!“ Romanidams, kas fchee par kufoneem, tuhft gressu fingu no zeta noft. Bet nemeera welns, kas fchuhpas galwä danzo, naw wis wehl apmeerinabts. Garam ftreipafojot, weens no brandwihna brahsteem pazel rolu un fit man par galwu, — bet roka nokriht ar wifu fparu uf zeetas kamanu lehnes. Es domaju, fchis tehwinfch aif-gahja, duhri laifidams. — Brauzu kahpus fotus tafak; te atkal fteedf: „Greef jeku, polizeja eet!“ Pafkatijses, fo eeraugu? Diwi peedfchru-fchi tehwiini wed tahdu pafchu trescho, ka lahji Wifchku, — tilai ftri-keem fahfetu. — Pulstienis jau 11, — bet augfchmineta kroga lenderi firi grausch, ka ftrauffit ween, un pa eekfchu wehl tehtini pildahs. Wes-tam wehl kroga laparnai ari bija aifmirfees fpihdeht; bet ko mehs ne-wainigo laternu apwainojam, — iffta waina gan laitam buhs ta, ka krodseemekam buhs bijis aifmirfees, laternu aifdeefinaht, tamdeht ka

Wina jau ir peedfchwofufi trescho augumu, proteet fawu meitas-meit-aw-meitu. — Wehl godam buhtu peeminama otra feewifchka, kas gan naw til weza, bet ari jau 3. augumu ir peedfchwofufi. Schi wezite ir Anna Jurawitz un dshwo Blankfeltes Snahwelu mahjas. Bet pahy fcho fahfchlojahs, ta tai daudf behdu un fidehftu jazefch. — No ta? — Ja, tas paleek apfehptis. Gan Deewis to reis ifteefahs. — Ne-dfeet, mihlee laftaji, fo zilweks zaur Deewa fchelaftibu war fahneegt, — kahdu wezumu! Zil finu, tad fchihis abas ir deewahifjigas biju-fchahs, un wehl tagad tahs palaujahs uf to kungu. J. B.

Buras.

Pehz Vermontona. — No Fr. Grünblatt.

1. Luht, baltas buras wentuliba uf juhras wizeem fchuhpojahs. Ko winaas melle fwehneeziba? Ko atfahja eekfch tehwijas?
2. Ka wehtra keahs, un wika plohabs! Wifft mafte foks un lihgojahs! Af wai! pehz laimes tahs nekofahs, Bet ar' no laimes nebehg tahs.
3. Sem winahm fpoqul's debefs krahfäs, Pahy winahm faule ftarus fuht; Bet nemeerigahs wehtru prafahs, It ka eekfch wehtras meers tahm buht!

Burtu mihfla.

(Zastahdita no Fr. J. — na.)

a, a, a, d, d,
e, e, e, e, e,
e, e, e, e, g,
h, h, h, i, i,
i, i, l, l, r,
r, r, f, f, f,
f, s, s, t, t,
t, t, t, u, w,
w, z.

No fcheem burteem ja-fahabda preefch kura palahpeena weens putnu mahrds, un proti: fairs wahrds ar feptineem bur-teem.

(Alminejums 13. nummurä.)

petroleja taf tagad tif dahrga, proti puseftops mafka 7 kap., kad pee wina pafcha to pehrt. — D. —

Is Kalfnawas draudjes. „Balfs“ awifes 9. nummurä bija raffitfhs, ka muhfu weftigais mahzitajs Th. Döbnera fgs finamäs fuh-dfibu leetas noteeftahs uf apmefchanos Afrakanas gubernä. Mineta wehfts fahzela draudfe leelu nemeeru, jo Kalfnawas draudfe loti mihfo Döbnera mahzitaju un zaur wina aifefchaju buhtu wifai apbehdinata. Bet ta ka Döbnera mahzitajs ir wehl tepat un ifpilda, ka jau arweenu, fawus amata darbus, tad zeram, ka „Balfs“ fimojums nebhws wis if pateefbas awota nahjis. — Lihds fchim, t. i. 8. Merzam, ir arweenu aufsta un zeeta seema pafahwejufi, un fchogad, ka rahdahs, buhs wehlu pawafara. Uymaleefchi baibahs no leeleem pluhdeem, jo ledus Li-weeffte loti beefs un angftu nofalif kraftds. — Dascheem lopini flimo, — laikam gan zaur to, ka pehrnä rudeni zaur flapjo laiku lopu bariba gandejusees. Zilweku pafchu weweliba ir laba, un wispahriqi pehdejee pahris mehnefchu ari no fagleem netrauzeti ir aiftejeufchi. T. ....

Kurfeme.

Pahyleelas prozentes. No Kurfemes iftahdes komitejas tee-kam luhgti, Latweefchu publifu uf fchadbu drukas fluhdu dariht uf-manigu: Proti no komitejas pagafsta waldehm lihds ar zirkularu pee-fchitotu statutu pahy walfas lopu fingu § 17., kur stahw: „Pehz if-daritahs pahrdofchahs jadabon fingu fawei 20 prozentes no pahrdof-chahs summas“, jalafa: . . . . „2 prozentes“ u. t. t. Zeen. pa-gafsta waldehm teel luhgts, mineta paragrafa to „O“ iftrihfcht.

Kurfemes gubernatora zirkulara-preefchrafkts no 27. Februara 1888. gada, ar nummuru 1376/1416, wifkeem pilfheftas-galwas fun-geem un wifahm polizeju eefahdehm Kurfeme.

Pehdejahs seemas gaira fawadiba, kas lihds fchim parahdijufees ihpafchi fipra un pafahwigä fala un eekfch leela fneega daudfuma, kas Kurfeme fahndfhs, ir eemefle, kas leel fagaidiht, ka fchogad ledus ee-fchahs laika uhdens angftu ufpluhdhis, un ka zaur to femaki fahwo-fcheem apgabaleem draudä ifpofidama uhdens pahypluhfchana.

Aifftot newehwehrtufchu wajadribu, iffta laika gahdabt par de-rigu aiffargafchahs lihdsleku farihkofchanu pret nelaimis atgadiju-meem, kurdas pahypluhfchahs laika zilweku dshwibahm waretu bree-fmas ufet, un, zil labi ween warams, ari apfargahit eedfchwoneeku ihp-fchumu no pahypluhfchahs ifnahkuma, — turu par fawu peenah-fummu, Kurfemes gubernas pilfheftu un lauku polizeju eefahfchu, ka ari pilfheftu walfchu wehribu greft uf to, ka nepezeefchami ir wajadrigs, deht pahypluhfchahs lamä ifnahkuma nowehwehrtufchahs, derigi farihfo-tees un lihdslekus gahdabt, ka ari uf to taudftees, ta pluhdu laika teel teem eedfchwoneekem, kas apfahdehti, pehz eefpehjas glahbfchana un pa-lichdfiba fneegta.

Ne-aifrahdot fihfaki uf fcho wajadrigi derigo farihkofchahs da-fchadibu, tamdeht ka to dahfadds apgabalds, fahmehrtä ar weetigeeem ap-fahfkeem, ari buhs wajadrigs fawadi fahfahrtot. — ufodu pilfheftu un lauku polizeju eefahdehm par ihpafchu peenahfummu, tamis apgaba-lös, kurdas gaidama ihpafchi leela pawafaras uhdena farafchahahs, ta apdraudeta apgabala eedfchwoneekem iffta laika dariht finamu, ka, no-fklatä uf newehwehrtufcham, draudofchahm breefmahm, kas zaur uh-dens pahypluhfchahu waretu raffees, teem wifada wihfe, bes kahdas if-runas, fawi dshwofli ja-afstahj un japahreet uf tahdahm weetahm, kas naw fchihm breefmahm padotas, un ka uf tamlifhfigahm weetahm teem jau pee laika ja-aifgahda ari tahdi ihpafchuma gabali, kas zaur uhdeni waretu fawojatees jeb famaitatees.

Nepezeefchami ir ari wajadrigs, ka fcha apdraudetas apgabalds teel laimäs un ploffti turetä gatawi, kas wajadrigä gadijumä deretu ta apgabala eedfchwoneekem par glahbfchahahs lihdsleki. Tapat lai ari eedfchwoneeki turetä preefch wairak deenahm peeteefofchu pahrtikas krah-jumu tamis telpäs, kuras no pahypluhfchahs naw apdraudetas. — Zai-laika, kad upes pahy faweeem krafteem pahypluhduschas, pagafsta amata-wihreem it ihpafchi jabuht palihdfigeem tahm perfonahm, kurahm tas buhtu wajadrigs.

Nofklatä uf to, kahda daliba ir janem fchini leeta pilfheftu wal-dehm, turu par fawu peenahfummu, zeen. pilfheftu-galwas tungus it pa-dewigi zaur luhgumu ufainahit, ta tee par to ruhpetos un gahdabu, ka truhkuma zeeteem pilfheftas eedfchwoneekem teel pahypluhfchahs laika materiala palihdfiba fneegta tai mehra, zil plafchi un kahda for-mä tas pilfheftu waldehm wifkeederigati ifrahdahs; jo fchai finä pil-nigi palaihchos uf pilfheftu waldehm, kas jau peerahdijufchahs, ka tahs arweenu ir gatawas, pehz eefpehjas palihdfeht truhkumu zeeteem pil-fheftas eedfchwotajeem. . . . .

Dobeles aprinki kroga baktu zeemitejem ir wina preezas laifs pa labu dalu pa-iffinahts. Lihds fchim danzoja dehra un kihwejahs lihds otras deenas gaismai, jeb lihds kamehr kurfch kates apnita, waj ari, no pretineeka pahywarehts un ta preefch kroga publifas aplau-nots un pafemots, fteidfahs mahjas, lai tur wifa flufumä trihs leetas krah-tu, proti nauhu, fpehftu un jaunus palihga bedrus, ar kureem tad notikufcho robu zereja nahfchah reifa „iftehtf“. Tagad zerams, ka turp-mal fchahda „zellofchahahs“ daudf mafakä mehra notifk. Dobeles pilfteefta, eewehrojufi fchos kroga preefus, — ne, fchos preefus kroga, — un teem peelfufi mehr aifflu, atrada, ka tee wehl noteek pehz weza mehra, kas ar tagadejeem laikeem wairas lahga nefader kopä. Tam-deht wina nofazijufi, ka jaturahs pehz jaunä mehra, kurfch, — baktu iftrihfotajeem-krodseemekem par nepatiffchahu, — pa labu dalu ir ma-jaks. Wehl lihds pehrnaja gada Dezembere mehnefcha pirmajai pu-fei tika no pilfteeftas dota krodseemekem atkajua preefch mufta noture-fchahs tahda wihfe, ka teem bija brijhw muftim likt trofchnot diwas deenas un weenu nakti; jo atkajua tika teifs par peem. „no 8.—9. Merzam“. Tagad, pehz jaunä mehra, ir atkauts tilai tai deenä, kura teel „balle“ irihkota, lihds pulstien 12eem nakti trofchnot. Zlgaki par fcho laiku zeemitejem „balleneekem“ naw atkauts palift kroga. Un krodseemekam jaruhpejahs, ka no wina zeemitee un ee-aininatee weefi nofazitä laika kroga telpas atfahj. Ja pilfteeftai kahds peerahda, ja ta iffina, ta kahds krodseemek naw nofazijuma eewehrojufi, tad tahw teel pee atbildes faukts, deht preefchrafkku pahrekahpffchahs. Zaur to nu no diwahm pufehm gahda, ka nofazijums pareift teel ifpildihis, — pirmfahrt, pehz pafahwofchahs kahrtibas, peenahziga polizeja, un otr-fahrt pati publifa. Pirmä gahda tafim, otra turpreti aplintus. Jo ta ka krodseemekam war buht tahdi pretineeki, kas kam gribeht ka kaitiht, waj kahds kahrtibas draugs, ka nofazijuma pahrekahpffchahu ne-eezejufi, tad krodseemekam fchis nofazijums ftingri ween ja-iffilda; jo zitadi tam war lehiti pelnitas nepatiffchahs ifjeltees. P—p—

No Meesites. Binu nedel fchejenes Schuhmana muishinas eebuhweem Kronim kahdu nakti fmebde uslausta un is tahs isamta...

No Veel-Bezawas. (Gesuhthits). Schi gada „Latweeschu Awischu“ 7. nummurâ, sijnomâ no Veel-Bezawas, peeminehts ari...

Si Garofes. Lihds ar saltumu muhsu pusi scho seem' apzeemoja wilki. Ari muhsu kaiminâs, Gezawas mehsos, wilki maniti, no...

No Veel-Gezawas. Veel-Gezawas lihdschinigais skolotajs, Thalberga lgs, scho pawafar' atstahs fawu weetu. Wina weeta,...

No Blankfeltes. Trefschden, 2. Merzâ, tika fchejenes skolas namâ deewakalposchana notureta. Bija laba dala klaustitaju ceradu...

No Bausklas apgabala. Pawafara jau klacht, bet seema wehl negrib doates projam. Merza mehnescha eesahkumâ ta dewa fawu...

Engures juhrbrauzeju skola efot scho seem' 23 skoleni, un Palangas jeb Swentajas juhrbrauzeju skola 12 skoleni.

No Zukuma. Zukuma apfahrtne baki fehriga plosahs, un pilfehâ ipapahs namâ preefsch baki flimneekem cetahstis.

No Wentspils. Ir notizis, ka daschs meshafargâs teef zeetumâ celitts, bes ka meshafungam tas teef darihts sinamâ, zaur ko meshafarga...

Si Irlawas. Schemenes seminara kreewu walodas skolotajs, A. Mostowska lgs, usturejahs wifu Janwara mehnesi fchogad Behterburgâ...

No Aisputes aprina wakareem, 8. Merzâ. Kamehr gada skaitli trihs astron blakam zits pee zita stahweja, ka nule schini 1888...

Kur weenadi un pastahwigi 2 mehneschus zauri waren leels fals pee 15 lihds 25 grahdeem ar stiru wehju, bes leetus lahstis, peeredsejusch,...

No Gramidas apfahrtne, 8. Merzâ. Kalendârâ gan stahw fchodeen rakstihst: „Pawafaras eesahkumâ“, bet lauka wehra plosahs...

No Rihzas. (Gesuhthits). Lai gan daschs folis jau pagahntabis juhrâ aistejeis, tomehr weza firds peemina paleek muhscham;...

No Leepajas. 4. Merzâ wakara tika fchejenes Wahju Trijadibas basniza truhwes deewakalposchana preefsch keisara Wilhelmâ notureta...

Schis un tas. Dabas mahte, paldeems Deewam, nu ar pawafaras eesahkumu sahka mums rahdihst peemihligaku feiju. Leelais fals nobeidfahs...

Jelgawas notifikumi.

Schis un tas. Dabas mahte, paldeems Deewam, nu ar pawafaras eesahkumu sahka mums rahdihst peemihligaku feiju. Leelais fals nobeidfahs...

jau til pat maf, ka Zahnu laifa, proti 2 1/2 un pat ari til 2 kap. Labibas tirgus gan wehl turahs. Par ausahm daschu deen' teef dots 120 kap. mehra...

Wisjannafahs sinas.

Behterburgâ, 14. Merzâ. Wahzijas walsts-kanzlera firta Bismarckâ dehs,...

Behterburgâ, 14. Merzâ. „Westnâ Finanzow“ nodrutâ finanschu ministera...

Wihne, 25. (13.) Merzâ. Bakar schâ no Berlines atbrauzâ gahrs Behndorfâ...

Wihne, 25. (13.) Merzâ. Rumenijas tehniisch Kahrlis, no Berlines us mahjam zauri braudams...

Zetinje (Montenegrija), 25. (13.) Merzâ. Wads schâ loti leels. Zilwesti un lopi mirn. No ahsremem labibu un zitas pahrtikas...

Wehstules un atbildes.

1. M. K-fis: Adrese mums pasihstama. Bilnigu wahrdi katur reif waijaga...

2. J. D., Bauskâ: Zuhfu rakham japaleek ne-eeehrotam, tamdehl ka fama...

3. „Kahdam Latweeschu Awischu abonentam“: Zuhf weplatees padomus...

4. D...da B...ra: Ari no mihtlu peesuhitajem pagehram pilniga wahrdi...

5. G-neef.: Dabujahm pehz redatzijas flehgichanas. Rakho.

6. A. S-ris: schâ nummurâ.

7. J. R.: Zuhfu wehleschjanos eewehrosim. Rakstus preefsch sinamâ noluhka...

8. Kahdeem wehstulu suhtitajem: Jau atkal zaur pahu mums tika nodots...

9. Kahdeem fneega wehdeem: Zuhfu atbildi Geschewija lgam, kura...

10. B. R-man, Fr. S-wa: Rakhoschâ nummurâ.

11. W. Ph.: Weenâ mihtla truhst usminejuma.

12. B. W-g-u: Usnemim.

13. J. Fr. un J. St., Kabilê: Kad tagad muhsu pagehremu efot...

Kreewu papihra naudas furfs.

26. (14.) Merzâ. 100 rublu selta nauda 330 Wahju mahrtas jeb 110 Bruhschu dahlber.

100 " papihra " 1661 " " " 551 " " "

„Latw. Awischu“ redaktors: Th. Neander.

Basunja un skola.

Wihlestiba ka audsinaschanas lozeklis skolā un mahjās.

(Beigums.)

Wohl weenu libdseki gribu peemineht, kas skolotajam palihdsj us-tureht fawu skolenu mihlestibu un zeenischanu, un tas ir — skolotaja taisniba.

Kahds paidagogs faka, ja mehš gribot fawus skolenus pret sewi naidigus dariht, tad mums til wajagot wineem dariht netaisnibu, — tad eemidesehana nahkschot pati no sewi. Bet tadschu (gandrihs) katra skolā nahk preekscha, — tas jau ari ir it dabiski, — ka daschi skoleni zaur sawahm daschahm labahm ihpafschibahm skolotajam wairaf patihf, nekā ziti; wini ir, tā fakot, wina mihlestiba. Lai nu gan skolotajs patš sewi weenu waj otu skolenu wairaf mihle, — rahdihst abrigi winšch to nedriht; jo tad drihs skoleni no wina domahs: „Wihšch man dara netaisnibu! Wihšch zitus labaki istura, nekā mani!“ Kur skoleni tahdas domas buhs eemidesehana, tur gan sudihš wina mihlestiba un godaschana pret fawu skolotaju — azihm redhot. Tamdeht skolotajam buhs rahdihst, zil eespehjam, ka winaam wihšch weenu mih-lumu, — tad wina skoleni us tahdahm domahm nekad nenahks.

Sawu taisnibu skolotajs parahda pee uesteischanas un smahde-schanas waj pahmahzischanas. Prahtigam un kaupigam winaam ja-buht uesteischana, bet ari prahtigam pahmahzischana. Gan lasam: „Kas rihstī taupa, tas eemihst fawu dehtu, bet kas wina mihlo, tas to pahmahza drihs“, — bet ar to naw wis weht teikt, ka pee teem wihšch maasafajem atgadījumem un pahschafschichanam, kuras jau warbuht behrns pats atihst, buhs janem speekis waj rihstēs pee rotas. Si-nams, ka wihšch labaki stahwolli stary skolotaju un skolenem nahk re-iss un atgadījumi preekscha, kur skolotajam daschi no schein it beehsi ir japahmahza. Ja tas nu ir til tahlu nahzīs, tad skolotajam buhs mašo nofeedineeku weht pee atihschanas, ka tas zitadi nenas newar buht, ka wihšch to fodu ir beehsi, un ka tas skolotajam ne buht naw preeks, ka winaam wajaga sodiht, kur wihšch labprahst buhtu gribejis istikt ar godu un mihlestibu. Tamdeht katrai pahmahzischana tā janoteek, ka skolens no tahs war pahrelezimatees, ka tai wajadseja nahkt; ka wihšch, tā fakot, skolotajam pehz tahs war drofchi azis skatitees. — No sko-lotaja, kureh pahrelezigi foda, skoleni gan baidahs, bet wina nekad ne-mihle; kureh smeedamees winus pahmahza, tas wina azis ir ihstis ti-rans jeb warmaks.

Bet finams, ka audsinaschana nepeekriht tikai skolai; wina (skola) ir, tā fakot, til mahju audsinaschanas palihgs. Tē tamdeht buhs mih-lestiba preeksch audsinaschanas weht no leelata swara; jo wihšch mahju-un familijas dshwe til us mihlestibas stutejāhs.

Zil beehsi ween redhams, ka wezaki fawus behrnus ne buht ne-sina, ka istureht, tā mihlot, faukt un lutinaht: mans dehtinsch, mana meitina, zil tee prahtigi, labi un godigi! Tihri domajams, ka tee preeksch wineem buhtu enageli wihšch semes zilweka weidā. Kad nu skolotajs reif tahdus grib pahmahziht, wina palaidnibas waj zitu netikumumu deht, tad wezaki tuhdaht klahst pee aistahwehchanas, brehtdami: „Wai manu deenai! Nu man grib atnemt un moziht manu behrninu, manu zeribu un atspaidu nahkamās deenas!“ Daschē atkal wed fawu meitinu pee mahzitaja, tam rahdihst, ka tā skolā nomihlusi; jo skolotajs daschās re-iss to ne-efot laika laidis pusdenā. Bet waj tahs gan naw aplamas aloschanahs! Ka gan lai skolens usplaukt pee ne-erastās sehdeschanas, galas gabalianu un melno statu (fagrushtas kanepju sehklas, ko mehds dot sweesta weeta) baididams. Tē nu wini behrnu klahstuhne mah-jās spreesch pahr skolotaju, kahds tas efot launs un flikts. Tahdi wezaki nu gan nenas ne-apdomā, ka wini pee fawem behrneem zaur to nospreech zilweku mihlestibu un dauf zitu tikumumu; jo paidagogs faka: „Ja gribi pee fawem behrneem isnihzinaht zilweku mihlestibu, tad

runā wina klahstuhne no ziteem labi dauf launa.“ — Tā tad re-dsam, ka wezaki paschi zaur nepraschānu mahza fawem behrneem dauf netikumumu. Bet, deemschehl, mums ari weht schodeen japeedshwo tahdas wezaku neprahtigas audsinaschanas fuhree panahkumi, jo wezaku mihlestiba ir daudreih pawisam alla. Wini ne-afihst, ka behrni paleek fuhtri, ja winaus pahrelezigi apkalposi. Wina alla mihlestiba newar faprosi, ka wini fawus behrnus zaur pahrelezigu lutinaschānu famaitā un padara wahjus titlab meefas spehtōs, ka ari garā; wini nejuht fawā alla mihlestiba, ka tee mahza fawus behrnus neschehliba un bree-fmigā buhschana, teem jau no maseenes atwehledami moziht furus, ka-lus un zitus newainigus radījumus; wini nenomana, ka tee mahza fa-wus behrnus breefmigi atreebtees, teem walu dodami, fawas dufmas igahst, kad schein ir fahschahsch. Tahdi wezaki ari padara daudreih fawus behrnus stuhrgalwigns pret wezem zilwekem, nesinadami, ka wini dod fawem behrneem preeksch sewis rihstēs rokā, tos zeeti ne-pahmahzidami, kad tee wezus laudis nizona un wajā. — Tē nu re-dsam, ka tahdi wezaki fawus behrnus wairaf zeeni, nekā sewi paschus un Deewa. Tahdeem gan buhtu jaleek wehra: „Kas rihstī taupa, tas eemihst fawu dehtu!“ Waj: „Kas fawu dehtu waj meitu wairaf mihle, nekā mani, tas manis naw wehrt!“ — Ka jau teikts, neklatotees us meefigu wahjibu, kuru wezaki daudreih zaur pahrelezigu lutinaschānu pee fawem behrneem preeksch, wini wairaf tos padara garigi wahjus, zaur fawu lutinaschānu wina prahtu famaitadami. Tahda alla we-zaku mihlestiba preeksch behrnu nedarbeem aistpreech azis, bet us wina labalahm ihpafschibahm ta skatahs ar wairama glahsi. Behrna melūs wina nosanz par gudribu, behrna stuhrgalwibu par — drofchi, ween-teesibu, nekamibu par — behrnibu, bewainibu u. t. t. Tahda alla wezaku mihlestiba pahreht beidsot, tā fakot, pehrtika mihlestiba. Tahdu pehrtiku mihlestibu pa leelakai dalai fastopam bagatu wezaku mahjās. Wihšch mulligakā dehtina waj meitinas wehleschanahs teel katr reif be-runas ispidita, jo — „nu, to jau war“.

Protams nu gan, ka tahdi lutelischi skolotajam buhs skolā par mokahm. Pee tam daudreih weht noteekahs, ka tahdi neprahtigi we-zaki skolotaja puhlmus pee wina lutelischem netik ween ne-afihst, bet wina par wina labu gribechānu un zenschānu pehz kahrtibas, kura masajem eesahumā negrib patikt, nepanesamā wihšch fah apwainot un smahdeht. Kad nu tahds leelite skolā dara nedarus, tad jau protama leeta, ka wihšch no wezakeem us pehdigo teel aistahwehts un waina, zil ween spehjam, skolotajam dota.

Un tahdi panahkumi gan ir tahdai pehrtika mihlestiba? Tahds behrns laisch skolotaja pamahzischanas wehja, palaidamees us teizamo wezaku audsinaschānu, un grushch pehdigi winau us teem, kad wina neprahtiga audsinaschana fahst atreebtees, fawus auglus nesdama.

Zil fawada isstatahs familijas dshwe, kur walda ihstā mihlestiba! Zil fawadi te noteek audsinaschana! Tē wezaki ne-istutina un ne-istahsch wis fawus behrnus zaur jo leelu kaupischānu un lolofschānu. — Bet wini tos ari no sewis ne-afwehchana zaur pahrelezigu zeetibu. Stary wineem un behrneem walda istiziba, kas nahk no mihlestibas un goda-schanas. Preezigi behrns ispidita wezaku un wehlah skolotaju wehlescha-nos; ar preeku wihšch idara fawus darbus, lai wina pawehletaji pahr wina waretu preegates. Kad nu wina wehleschanahs neteek ispidita, wihšch nekurnehs, jo wihšch ir pahrelezinahts no wina mihlestibas; wihšch fina, ka wezaki no wina labu ween grib. Zerams, ka tahdam behrnam es labi skolā ka skolenam un pehz ja jaunellim un wihram dshwes widnōs. Wihšch jutitees laimigs, jaunellics buhdams; wihšch buhs preezigs un meerigs, ka firmgalwis.

Kaut jete tamdeht wihšch wezaki ar skolotajem weenis prahtis strah-datu pee audsinaschanas un nentu wehra, ka tā til ir un war buht ihstā mihlestiba, kura dienahs til teizam un labu, preeksch zilweka dshwes swehtigu wina truhstis modinaht un kopt, — kura grib, ka zilweks buhtu laimigs un meerigs pasaulēs pilsonis un laimigs debehs manti-

neeks, — kura til us to iset, sew usizetūs behrnus schim mehrkim pee-west. — Tamdeht weht reif: „Lai strahdajam ar ihstā mihlestibu fawā darba laukā!“ Bahris.

Nesods!

Sagt ir — peefawinatees sweescha peederumu. Saglis idara jahdsibu, fawu tuwaku waj nu aplaupidams, waj peekrahpdams. Deewa preekscha ir abas: laupischana un krahpschana, weenadi fodamas. Ta-pehz: bihstees Deewu — nesods! Ja tu fawam tuwakam ko panem no wina mantas, kas tam peeder, no istabas, lauka, plawas, meescha, dahrsa, rijas, schuhna, klehts waj laidara u. t. t., tad tu fawu tu-waku esi aplaupijis. Kad tu fawam tuwakam flitu leetu eeteij par labu; kad tu, kalps buhdams, kuhri strahda, — fainneeks buhdams, nodod kalpam flitu, nekaidru bandu, flimu lopu eeslawē par weselu un tā tahlah, — tad tu fawu tuwaku esi peekrahpis. Kai Deews it-weenu pasarga no schein abeem netikumem, no schi grehka! Katra jahdsiba, lai tā buhtu malka waj rupja, masa waj leela, ir fodams netikum, leels grehks Deewa preekscha. Turflahst weht saglis nekshst ne pee kahdas laizigas labklahjibas, nedš mantas. „Sagtas bites ne-edodahs“, fakams wahrds mahza. Un tas ir taisniba, pilniga tai-sniba. Sweescha manta, sweeschs peederums nedarihs tewi bagatafu, nedos tew labklahjibu, nedš laimi. Tekuls un behguls tu buhst, utu-redamees no zita peederuma, sagtas mantas, — nelaimigs zilweks, trenkhts un wajahstis no fawas pascha firds apsinas. Un wai, af wai! tam zilwekam, kuru launa apsinaschana fahst moziht. Zo schis tahrs nemihst, schi uguns ne-istees, — bet deg un fremt bes mitescha-nahs nelaimigā grehchineka fauno firdi. Tappehz: bihstees Deewu, far-gees no grehka — nesods! — Un waj gan saglim ir kahda swehtiba! Apluhfojeet til tahdu zilweku, kam ir — ka faka — gari nagi, un wina dshwi. Ne tam ir fahrtigu apawu, ne drehbju. Pats nolankara-jees, seewa un behrni noplifschu, badu nonihluschu; jo dauf reif teem naw ne deenschkahs maistees. Tahda ir sagla swehtiba! Kai Deews no tahs itweenu godigu zilweku schehligi pasarga! Tappehz fargees, af fargees, zilweks, kristigs zilweks, no sagschanas, no pirshu palaischanas! Bihstees, aistikt otra zilweka mantu; bihstees to dariht patš, un atturi no tam ari fawus behrnus. Pats to deewegan labi fini, ka no masas dshfihelites izelahs leels uguns; tapat ari no masas jahdsibas zelahs leela. Ja behrni, masi buhdami, jau dabon pirshinus palaiht pee ma-sahm, neezigahm leetahm, tad it weegli war notikt, ka tee, leeli buhdami, leeliskam sog. Un wai teem wezakeem, kam netikli, sagligi behrni! Bihstees, aistikt otru zilweka mantu; bihstees to dariht grehkeem. No wineem prahtis atbildschānu par behrnu audsinaschānu.

Ir zilweki, kas domā: Ja, panemt fawam tuwakam leelu, wehrtigu leetu, tas gan ir launi, tas gan ir grehks, — bet turpreti panemt kahdu masu leetu, ka ahbolus waj burkanus no dahrsa, kahdas pahstees firnu no lauka, kahdu klehpi seena no plawas, pagrahst kahdu fawu miltu un tā tahlah, — kas tad tas par grehku! — Ne, mihlee, tas ir gan grehks. „Tew nebuhs sagt“, bauflis fkan. Nestahw wis rak-stihts: Masas leetas, kas tew nepeeder, tu wari nemt, — nemem til leelas, wehrtigas. Ne, — bet tā stahw raffihts: „Tew nebuhs sagt.“ Tā tad ne leelu, ne masu, ne wehrtigu, ne maswehrtigu, sweeschu leetu tew nebuhs peefawinatees nedš zaur laupischānu, nedš zaur krahpschānu. „Tew nebuhs sagt!“

Mihlee tehwi, mahminas! Sargajeet no schi grehka fawus mih-los behrninas, ka pee wina pirshiem nepeelihu netaisna manta, sweeschs peederums! Grehka zesch ir foshch un pawedofsch, — bet rahdat un stahstat fawem behrneem, ka tas eewed negantibas purwōs, atahkina no Deewa, mihā debesu Tehwa, wisa laba Deweja. — r g.

Semkopiba un fainneeziba.

Balsdrufschana aistegta.

Bahr baribas stahdu kulturen.

(5. Turpinajums.)

Kas nu us semes apstrahdaschānu simejāhs, tad ir eewehlamš, preeksch tam nospreestu semi jau dshu usart ruden, un, kad nu Turku kweeschu istura wehlu sehjchānas laiku, ari pawasār seme weht japa-dara irdena, tamdeht ka semes labs irdenums un tihriba ir galwenahs leetas pee Turku kweeschu pareissas padoschanahs; pehz pehdejāhs arschā-nas tihrumam tad wajaga isflattitees tā dahrsam. Turku kweeschu praša, ka jau peefimejahm, stipru mehflschānu, ja teem wajaga labi augt, un dara labi, ja stahka mehflus ee-az pawasārā pee pehdejāhs ar-schānas, tamdeht ka tad zaur mehflu fapuhschānu siltums semē rodahs, kas Turku kweeschem ir loti patihkams. Preeksch til masa semes ga-bala gan wajadsetu buht itweenā fainneeziba kahdeem wesumeem meh-flu pahraf preeksch Turku kweeschem.

Til ilgi, kamehr weht jabaidahs no naitis-falnahm, nedriht eesahst feht Turku kweeschus, un tamdeht preeksch tam wihšch derigakais laiks ir Wajja otra puse, no 15. deenas fahkot, kur leelakā data pawasaras darbu jau ir nobeigti. No loti leela swara ir pee Turku kweeschem sehklas labums, tamdeht ka tikai labi dihgstofchi graudi atnefs leelus stahdus un dauf ehdamā. Leelake stahdi isaug no Amerikas balta-jeem Turku kweeschem, kuru sehklas japehrt usizamas sehllu pahrdotawās.

Lai tikai labus sehklas graudus eesechtu semē, ir eewehlamš, sehllu 5 lihds 6 deenas 24 stundas tureht uhdeni, atmeeteht, laut uhdenim noskreet, un tad Turku kweeschu graudus it deenas pahri reiss labi apwandihst, un proti tā, ka arweenu apafschpufe nahk us augschu. Ja tad Turku kweeschu graudus tura drufku miltus, tad pehz 4 lihds 5 deenahm parahdahs refnee dihgli, un tad ir laiks, sehllu list semē, jo pahraf gari nedriht schēe dihgli isaugt. Itweenu flitu sehklas graudu wajaga aissweest projam, tomehr ne us lauka, bet istabā, lai neweena Turku kweeschu graudu ne-atrastu wahrnas, tamdeht ka tad wina ari labos graudus istafa is semes.

Wihšch labaki Turku kweeschu kopschāna iidodahs augstās dobēs, tamdeht ka stahdi tad atron apafschā dauf schauganas semes un ari wehlaka semes tihrischāna ir dauf weeglaki idarama. Schini sinā dsen diwus arklus weenu pehz otra, no kureem pehdejais wagas usmet augtu. Schihm wagahm wajaga stahweht 2 pehdas atflatu weenai no otras. Ja nu ari augstahs wagas weht peelsketas ar itin weeglu

bluki, lai wirfus tiftu nospreeks 3 zellu platumā, tad war eesahst deht-riht Turku kweeschu graudus. Itweena strahdneze, kas sehliwi ar Turku kweeschu graudeem tura rokā, eespeesch ar labo rotu it pa 10 zellu atahkuma arweenu pa 3 graudeem 1 lihds 1 1/2 zellas dshu, ne dshlaku, un tad no augschas semi preepsesch, jo graudeem wajaga zeeti stahweht semē.

Zaur to, ka it pa 10 zellu atahkuma leek arweenu semē pa 3 graudeem, isbehz zulfschahm weetahm un dabon dauf stahdu, kas gan loti beehst stahw, bet kas tadschu neta nekahde, tamdeht ka tee wehlah pamasam teek nogreesti, tā ka pehdejee war pilnigi isaugt. Preeksch tahdas beelas stahdichānas wajaga 50 lihds 60 mahrzinu sehllu.

Ja tika semē eelista labi fadihgusti Turku kweeschu sehlla, tad jau pehz 5 lihds 6 deenahm us itweenas stahditahs weetas 3 stahdi parah-dahs, un nu wajaga par to gabdaht, ka lauks paleek fahdēs no nesah-lehm; tikdrihs tahda parahdahs, tad wajaga to ispostiht, istraut, ko wihšch labaki war isdariht ar rotas keshi. Kamehr nesahle weht ir glu-shi masa, to war fapostiht itin weegli, — bet ja nogaida, kamehr tā tapusi til leela, ka jaunee Turku kweeschu stahdi, tad ir pa wehlu. Schi pirmā tihrischāna ir no jo leela swara, tā ka wina nedriht wis nokameht; wehlah war Turku kweeschu lauku stary wagahm tapat ar arllu tihriht ka pee katuselēm.

Jaunajem Turku kweeschu stahdeem nu lauj augt, lihds tee fa-neeeds augstumu no 3 lihds 4 pehdahm; tad tee ja-efahst ehdinaht sehla, jo pa beesu stahwedameem stahdeem wajaga wairaf ruhmes. Schai sinā tad nu itweenā apstahdita weeta no trim stahdeem weenu nogreesch, un proti tuwu pee semes arweenu to mafako. Ja nu tahdā wihšch laukam ir ijeets zauri, tad eesahst atkal no eesahkuma un nogreesch nu otu Turku kweeschu stahdu, kas, ja lauks naw pa mafu, tad jau buhs audis 5 lihds 6 pehdas, un ja ari tas ir padarihts, tad nogreesch pa weenam tos stahdus, kas atlikuschu, un proti tā, ka it pa 20 zellu weens stahds atleek. Scheem nu lauj isaugt un nogreesch Septembara mehneft ari pehdejos augstos stahdus.

Tahdā wihšch war no Julija lihds pat rudenu rudneem dabuht it deenas wat ehdamo, kas no gowihm labrigi teek ehstē. Turku kweeschu kahrtus waj us safapā ar wezu istapti 3 lihds 4 zellu garōs gabalōs, waj tos fagreesch itin masus zaur eesetu mafschinu, un tad tos dod lo-peem, ar eeseteem fajakultus.

Ja ir dauf Turku kweeschu, un ja tos grib usglabahst preeksch seemas, tad winaus sikh fagreesch un eeslahbe bedrēs waj kaudēs.

Pehz schihm mnehtu kulturen metodes war eemhmmi no fajeem Turku kweeschem neegtees lihds 80 birlawahm no puhra-weetas.

(Turmat weht.)

Jantajumi un atbildes.

1. S. B. fgan: Zuhš mums jantajeet: Waj kumelch ne-ectu bojā, kad wina trihs waj septinas deenas wezu Merza mehnescha bei-gās waj Aprila mehnescha eesahkumā mahgōs westu 50 werstes tahdu zelu, lai kehwi atkal no jauna apiezinatu? Rahjahm tahds jauns kumelch til tahlu zetu gan newaretu eet. Ja wina nu warbuht waretu weht wahgōs, kahdu wahgu tad wajadsetu un tahdā wihšch kumelu waretu notureht wahgōs, un beidsot — ka wina waretu fargahst no leetus un fneega? Zo mans kumelch ir no piln-afinu ehrteta, un tahds — ka gan sinu — flapjuma nezeesch.

Atbilde: Til jaunu kumelu lihds ar kehwe-mahiti weht tahdu garu zetu waretu tikai tad bes wehlahem flitumeem, kad kehwe teek wehta leham un wina deenā jareet tikai kahdas 12 lihds 15 werstes. Kumelu weht rotōs, ir bāiliga leeta. Wihšch buhs loti nemeerigs; tam wajadsetu kahjas fafeet. Kauti winam weht ir jauni, mihstī. Zil weegli tur war gaditees kahda ap-fahdeschāna! Ispahst to nu gan war, kad kumelam ir wahgōs mihstā gulas weeta, tas no ujmaniga un apdomiga zilweka teel apwaktehs un atpustās brishchōs to prahtigi no rateem izet un rotōs atkal eezet. Lai no fa-akstschānas isfargatu, kumelam wajadsetu guleht ar palatschānu pret wehju, un pee flitta laika to wajadsetu labi apfegt. Ja mehginajums isdotōs, kumelu tuhlt pirmajā deenā pehz peedfimschānas, blakam sishchānai no kehwees tesmina, ari eeradinahst pee dierichānas (2/3 dalas flita gowōs peena un 1/3 datu rem-dena uhdena), tad kumelch waretu tahs mah deenas polikt jallu, un kehwe, ja tā ir lehus lops un wifai dandi pehz kumela nebehchāhs, waretu weena pati doetes tablajā zefā. Schini gadījumā, sinams, kehwei wajadsetu peenu it tesmina allahsch isflaukt. Bet tahda kehwees fahrtichāna no kumela, lai ari tikai us mah deenahm, ir pirmajā nedetās arweenu wahriga leeta, un tam-deht, ja nodomā nemto mehrti grib fahneegt, zita neta ne-aklks, tā kumelu list rotōs, un tā wina weht kehwei lihdsā. Sinentis.

Kā fahbi kahpostu isfargajami no famaita-schānahs.

Beehsi atgadahs, ka fahbu kahpostu wirfus muža pahrewelchahs ar pelejumu, kas lihdsigs sehnehm; pelejums arweenu atjaunojahs un fahbi kahpostu dabon flitu garfchu, waj toy ari pawisam nederigi. Ja tā nu kahpostu eesahst pelehst, tad war winaus glahst zaur to no fa-maitaschānahs, kad, pehz tam, kad wihschahra nomenita, us schidruma, kas atrodahs pahr fahbahjem kahpostem, uslej drufku weentahschā brandwihna, un to atjauno til beehsi, zil reisu nem kahpostus is mu-zas. Bet allahschin ir jau deewegan, ja 3 lihds 4 reiss to dara; fahbi kahpostu dabonot zaur to patihkami, wihšch fahbu garfchu. Wai-raf nekā pus alus glahses brandwihna newajaga; wihšch tikai ir jaleij lehuam, lai idalitos pa wihšch wirfu. — s.